

§ 12 miljøgodkendelse til minkproduktion

i henhold til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, nr. 1572 af 20/12/2006 med senere ændringer.

	Godkendelse af minkproduktion på virksomheden Langelinie 7, 8560 Kolind
Virksomhedens navn:	Langelinie Mink
Adresse:	Langelinie 7, 8560 Kolind
CVR nr.:	14253033
CHR nr:	87908
Ansøgningskema:	99036
Matrikel nr.:	6p, 8q og 9x, Nøddager By, Nøddager
Virksomhedens ejer:	Jens Friis, Maarupvej 35, 8560 Kolind
Ansøger:	Jens Friis, Maarupvej 35, 8560 Kolind
Tilsynsmyndighed:	Syddjurs Kommune Natur og Miljø

25.04.2018

Journal nr.
17/25507

Kontaktperson
Dennis H.
Jensen
Lundbergsvej 2
8400 Ebeltoft

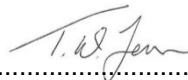
Telefon 87 53 50 00
Telefax 87 53 52 62

Natur.miljoe@syddjurs.dk
www.syddjurs.dk

Syddjurs Kommune
Natur og Miljø

Dennis H. Jensen
Biolog

Trine
Biolog

Klagefrist udløber
den 23.05. 2018

Søgsmålsfristen udløber
den 25.10.2018

INDHOLDSFORTEGNELSE

LÆSEVEJLEDNING	3
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	4
VILKÅRSOVERSIGT	6
SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE	11
MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING	13
Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	13
Husdyrhold	17
Drift – herunder BAT	18
<i>BAT-konceptet</i>	
<i>Staldindretning</i>	
<i>Ammoniakemission og ammoniakreducerende teknologi</i>	
<i>Foder</i>	
<i>Opbevaring og behandling af husdyrgødning</i>	
<i>Energi og vandforbrug</i>	
<i>Management</i>	
<i>Kommunens samlede BAT-vurdering</i>	
Gener fra anlæg	32
<i>Lugt</i>	
<i>Fluer og skadedyr</i>	
<i>Støj</i>	
<i>Støv</i>	
<i>Transport</i>	
Forurening fra anlæg	38
<i>Ammoniak og natur</i>	
Husdyrbrugets ophør	41
SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING	43
HØRING	43
Vurdering af bemærkninger indkommet i høringsperioden	43
KLAGEVEJLEDNING	46
LOVGRUNDLAG	48
BILAG	49f

Bilagsoversigt

- Bilag 1 : Parter og andre høringsberettigede
- Bilag 2 : Situationsplan over ejendommen
- Bilag 3 : Kort over placering af nabo, samlet bebyggelse og byzone
- Bilag 4a : Opgørelse af antal årstæver på minkfarmen
- Bilag 4b : Solgte, parrede minktæver ved DE-beregning
- Bilag 5 : Nærmeste Natura 2000-områder
- Bilag 6 : Udpegningsgrundlag for nærmeste Natura 2000-områder
- Bilag 7 : Vejledning om fluebekæmpelse
- Bilag 8 : Ejers besvarelse på indkommet bemærkninger

LÆSEVEJLEDNING

Miljøgodkendelsen indledes med et *Ikke-teknisk resumé*, der er en opsummering af de væsentligste vurderinger vedrørende produktionens miljøpåvirkninger. Herefter følger en oversigt over de vilkår, der er stillet til den ansøgte bedrift. Overholdelse af kommunens vilkår er en forudsætning for, at den ønskede produktion kan gennemføres i henhold miljøgodkendelsen. I afsnittet *Syddjurs Kommunes afgørelse*, beskrives ansøgningen om miljøgodkendelsen kort og sagsbehandlingen af denne. Herefter er der en *Miljøteknisk redegørelse og vurdering*, hvori miljøredøgørelsen er ansøgers beskrivelse af produktion og drift, som for hvert afsnit følges af Syddjurs Kommunes vurdering heraf og af de vilkår kommunen stiller til pågældende del af bedriften. Afslutningsvis beskrives *Syddjurs Kommunes samlede vurdering* samt *Offentliggørelse*. Bagerst forefindes en *Klagevejledning* samt en oversigt over det *Lovgrundlag* der ligger til grund for afgørelsen.

IKKE TEKNISK RESUME

Ansøgning om miljøgodkendelse

Jens Friis har søgt om miljøgodkendelse efter § 12 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (1572 af 20/12/2006 med senere ændringer), herefter kaldet husdyrgodkendelsesloven, til udvidelse af minkproduktionen på adressen Langelinie 7, 8560 Kolind.

Der er tale om en genbehandling af en hjemvist sag, og sagen behandles derfor efter de tidligere regler. Sagen blev hjemvist, da der i perioden mellem sagens afgørelse, klagens indgivelse og klagenævnets behandling af sagen efter 11 måneder. De nye regler for beregning af geneafstande for lugt kom i juni 2016 og afgørelsen blev offentliggjort i februar 2016 .

Ansøgningen vedrører en udvidelse af farmen **fra** en tilladt minkproduktion på 2560 årstæver svarende til 88,28 DE **til** 8100 årstæver og 4 heste (300-500 kg) svarende til 280,69 DE (efter den på godkendelsestidspunktet gældende husdyrgødningsbekendtgørelse). Udvidelsen er således på 192,41 DE.

I forbindelse med udvidelsen opføres 24 nye 2-rækkede minkhaller af varierende længde (mellem 80 og 130 meter) syd og sydøst for de eksisterende haller. Der etableres en møddingsplads på 10 x 15 meter) vest for den eksisterende gyllebeholder. Yderligere etableres der 1-2 fortanke (< 99 m²) på ejendommen.

Da størrelsen af det ansøgte husdyrhold overstiger 250 DE, er dyreholdet forpligtet af reglerne om godkendelse efter § 12 i husdyrgodkendelsesloven.

Beliggenhed og planmæssige forhold

Farmens placering er vurderet i forhold til afstandskravene i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 5 og husdyrlovens § 8. Alle afstandskrav er overholdt.

Staldindretning og drift

De eksisterende haller har en rendebredde på 35 cm, mens de nye haller etableres med en rendebredde på 36,5 cm. Der udmuges mindst to gange ugentligt, og der gives halm ad libitum. Foderets proteinindhold i ugerne 30-47 holdes på 31%. Pumpning og håndtering af gylle sker i et lukket rørsystem. Der stilles vilkår til den beskrevne indretning og drift.

BAT (bedste tilgængelige teknik)

Kommunen har udarbejdet et BAT-niveau for den pågældende ansøgning, som ejendommen overholder.

Gødningshåndtering

Ejendommen har en opbevaringskapacitet på 9 måneder for gyllen, og med den nye møddingsplads opnås en opbevaringskapacitet på mere end 17 mdr. for den faste gødning. Der er ingen arealer under ejendommen, og al husdyrgødning afsættes.

Forurening og gener fra anlæg

Ammoniak

Fordampningen af ammoniak fra stalde og gyllebeholder er beregnet til årligt at være 8070,86 kg kvælstof, hvilket er 4041,42 kg mere end i nudriften. Det er kommunens samlede vurdering at den ansøgte drift er forenelig med habitatdirektivforpligtelsen, husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen og beskyttelsen af truede arter, og at der ikke er særlige forhold, som nødvendiggør en skærpelse af de generelle beskyttelsesniveauer, som findes for natur.

Lugt

Lugtgenerne fra det samlede anlæg ligger under de grænser, der er fastsat for lugtpåvirkning af henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og nabobeboelse i pelsdyrbekendtgørelsen. Det betyder, at anlægget på ejendommen kan drives uden, at den daglige drift giver anledning til væsentlig lugtgener for omgivelserne.

Transport

Antallet af transporter stiger, men på baggrund af ansøgers beskrivelse af transport og de stillede vilkår, vil størstedelen af transporterne ske indenfor normal arbejdstid og dermed ikke medføre væsentlige gener.

Godkendelse - samlet vurdering

Syddjurs Kommune vurderer, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes. Der er i godkendelsen sat vilkår, der skal sikre, at det tilladte ikke medfører en væsentlig øget påvirkning af miljøet.

VILKÅRSOVERSIGT

Generelle vilkår:

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på virksomheden Langelinie 7, 8560 Kolind med CVR nr. 14253033. Til virksomheden er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 87908.
2. Anlæg og produktion skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 77791 version 3, og med de vilkår der fremgår af godkendelsen.
3. Et eksemplar af nærværende afgørelse skal til enhver tid være tilgængeligt på virksomheden. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Der er 6 års udnyttelsesfrist på det ansøgte projekt.

Vilkår vedr. beliggenhed og planmæssige forhold:

5. Der må opføres 24 nye 2-rk.haller: 14 stk. på ca. 80 m. og 10 stk. på ca. 130 m. Hallerne skal placeres som angivet i bilag 2, og skal opføres som beskrevet.
6. Der må etableres op til 2 fortanke/brønde på <math><99 \text{ m}^3</math> til pumpning af gylle.
7. Der må etableres en møddingsplads på $10 \cdot 15 \text{ m} = 150 \text{ m}^2$. Møddingspladsen skal placeres ved gyllebeholderen på ejendommen. Den tilladte placering fremgår af bilag 2.
8. Der skal indsendes en beplantningsplan der skal godkendes af Syddjurs Kommune

Vilkår til husdyrhold og staldanlæg:

9. Husdyrbruget godkendes til en produktion på maksimalt 8.100 årstæver og 4 heste (300-500 kg) svarende til 280,69 DE efter den på ansøgningstidspunktet gældende husdyrgødningsbekendtgørelse. Ved ændringer i dyreenhedsomregningsfaktorer er det antallet af individer, der gælder.
10. I "Eksisterende nordøstlig hal", må produktionen ikke udvides, dvs. der må på intet tidspunkt være mere end 90 årstæver, eller tilsvarende.
11. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet, der kan dokumentere dyreholdets størrelse og placering 1. maj for hver af sektionerne angivet i tabel 3. Driftsjournalen skal endvidere indeholde dokumentation for:
 - a. indberetning af antal parrede tæver, goldprocent samt hvalperesultat til København Fur
 - b. antal indkøbte mink
 - c. evt. salg af levende mink
 - d. antal mink bortskaffet til destruktion

Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

Vilkår vedr. staldindretning:

12. I de eksisterende haller skal der være gødningsrender med en bredde på mindst 35 cm. I de nye haller, skal der etableres gødningsrender på mindst 36,5 cm.
13. I alle minkhaller skal gødningsrenderne tømmes mindst to gange om ugen. Såvel gødning i gødningsrenderne, som gødning afsat på kanten og ved siden af gyllerenderne skal fjernes ved udmugning. Der må højst forløbe 4 døgn mellem to tømninger. Der skal føres logbog med angivelse af datoer og tidspunkter for tømningen. I perioder med længerevarende hård frost, kan tømning undlades.
14. I alle minkhaller skal der til opsamling af næringsstoffer i den urin, der afsættes uden for gødningsrenderne, altid være rigeligt tilgængeligt halm ovenpå redekasserne (halm ad libitum). Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.
15. Der skal til stadighed være en god standard for rengøring. Hallerne skal kontrolleres og renholdes, så det sikres, at gødning og urin hurtigt og mindst en gang om ugen, fjernes fra gulvet og ledes til gyllebeholderne. Der skal føres logbog med angivelse af tidspunkter og metoder til rensning i, under og omkring burene.

Vilkår til fodring:

16. Proteinindholdet i foderet må maksimalt være 31 % af OU i uge 30-47. Ansøger skal dokumentere procentsatsen med en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår.

Vilkår til opbevaring og behandling af husdyrgødning:

17. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
18. Gylle må først omrøres umiddelbart før udbringning og bortkørsel.
19. Det skal månedligt kontrolleres, at der er kapacitet til opsamlet møddingsvand fra møddingspladsen i opsamlingsbeholderen, hvortil møddingspladsen har afløb, således at der ikke sker overløb i beholderen. Kontroltidspunkter skal indføres i en logbog, der skal fremvises for tilsynsmyndigheden på forlangende.
20. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
21. Inden udpumpning af gylle til gyllebeholderen, skal det sikres, at beholderen kan rumme den udpumpede mængde gylle.
22. Tømning af gødningsrenderne skal, i videst mulige omfang, ske i almindelig arbejdstid.
23. Der må ikke monteres pumper på gyllebeholderne.

Vilkår til energi- og vandforbrug:

24. Anlæg, der er særligt energiforbrugende, såsom bagskylsanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes, således at de altid kører energimæssigt optimalt. Kontrol og vedligehold noteres i driftsjournal.
25. Der skal føres årlig kontrol med el-forbrug. Noteres i driftsjournal.
26. Der skal føres årlig kontrol med vandforbrug. Noteres i driftsjournal.
27. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås.
28. Der skal være asfalt eller beton som underlag til ejendommens dieseltanke, som endvidere ikke må placeres i nærheden af afløb, eller med fare for udløb på bar jord.

Vilkår vedrørende management:

29. Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Der skal således altid være egnet materiale på ejendommen til opsamling af spild.
30. Tankning af diesel skal foregå under opsyn.

Vilkår vedr. driftsforstyrrelser og uheld:

31. Tilsynsmyndigheden skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden. Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.
32. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes senest 6 måneder efter meddelelsen af denne godkendelse til tilsynsmyndigheden.
Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
 - a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
 - b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmes og hvordan.
 - c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - d. Topografisk drænkort, der viser, hvortil overløb, spild og lækage vil løbe gennem afløb og dræn eller langs terrænets naturlige hældninger
 - e. En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
33. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang årligt, så de er bekendt med indholdet. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal indholdet være kendt

af de ansatte). Beredskabsplanens indhold og opbevaringssted skal være kendt af virksomhedens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

34. Driftsforstyrrelser, som har betydning for det ydre miljø skal fremgå af driftsjournalen med tidspunkt mm. for eventuelle hændelser.

Vilkår til minimering af gener fra anlæg:

35. Virksomheden skal indrettes således, at der ikke opstår væsentlige støv og lysgener for omkringliggende nabobeboelser, bymæssig bebyggelse eller virksomheder. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støj-, støv- eller lysgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden.
36. Der skal til stadighed tilstræbes vedligeholdelse, renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs og udendørs arealer, således at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Herunder skal foder opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.
37. Der skal føres logbog med angivelse af tidspunkter og forbrug af midler til fluebekæmpelse. Bekæmpelse skal desuden foretages på Syddjurs Kommunes forlangende.
38. Landbrugsdriften på ejendommen må ikke give anledning til lugtgener, som af Syddjurs Kommune vurderes til at være væsentlige, uden for ejendommens areal. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden. Staldbelægningen må på intet tidspunkt medføre en lugtemission, der giver lugtgenæafstand for henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig som angivet i miljøgodkendelsens tabel 1.
39. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, må i intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Periode	Tidsrum	Værdi	Midlingstid
Hverdage	kl. 07.00 -18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	kl. 07.00 -14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	kl. 14.00 -18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00 -18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften – alle dage	kl. 18.00 -22.00	45 dB(A)	1 time
Nat – alle dage	kl. 22.00 -07.00	40 dB(A)	½ time
Spidsværdi	Kl. 22-07	55	-

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".
 Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne.

Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

40. Tilsynsmyndigheden kan kræve dokumentation for, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at vilkåret herover ikke kan overholdes. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen.

Vilkår vedr. transport:

41. Transport skal i videst muligt omfang foregå indenfor normal arbejdstid.
42. Der skal etableres fast belægning på det første 5 meter ved indkørslen markeret i figur 1.
43. Der små ikke være beplantning på over 80 cm højde på den i figur 1 viste markeringen.
44. Indkørslen op ad naboen mod øst, må ikke anvendes til erhvervmæssig kørsel.

Vilkår vedr. ophør af virksomheden:

45. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og bringe stedet tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. Der skal som minimum udføres følgende:
 - Haller, gyllebeholdere, fortanke, rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
 - Stoffer såsom olie, restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Syddjurs Kommune.

SYDDJURS KOMMUNES AFGØRELSE

Afgørelse

På grundlag af det foreliggende materiale meddeler Syddjurs Kommune godkendelse til udvidelse af minkproduktionen på virksomheden Langelinie 7, 8560 Kolind. Ansøgningen er indkommet før 31. juli 2017, og derfor meddeles afgørelsen i henhold til § 12 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20/12/2006 med senere ændringer, herefter kaldet husdyrgodkendelsesloven).

Ansøgningen falder under overgangsreglerne i § 10 stk. 9 og stk. 10 i 2017-02-28-ÆL.204 (LF 114 16-17): Stk. 9. Sager om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der ikke er færdigbehandlet i 1. instans den 1. august 2017, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler, jf. dog stk. 10.

Stk. 10. I verserende sager ... fastsætter kommunalbestyrelsen ikke vilkår, der vedrører husdyrbrugets udbringningsarealer. Tilsvarende gælder for sager i 1. instans om tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, som kommunalbestyrelsen modtager fra den 2. marts til den 31. juli 2017.

Godkendelsen er samtidig en accept efter §§ 35 og 36 – om ændring og udvidelse af dyrehold og anlæg for eksisterende husdyrbrug – i den dagældende Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (bek nr. 1324 af 15/11/2016) - herefter kaldet husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Omfang

Miljøgodkendelsen for Langelinie 7, 8560 Kolind omfatter husdyrbrugets anlæg og dyrehold, som drives under CVR-nummer 14253033. Ved et "husdyrbrug" forstås ifølge husdyrgodkendelseslovens § 3 en ejendom, hvorpå der er et dyrehold af mere end 3 dyreenheder, dyreholdet med tilhørende stalde og lign., gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige faste konstruktioner og tilhørende arealer." Ved begrebet "anlæg" forstås ifølge husdyrgodkendelsesloven § 3 "dyreholdet med tilhørende stalde og lignende, samt husdyrbrugets gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg." Der hører ingen udbringningsarealer til ejendommen, men der er et areal, der udnyttes til hesteafgræsning.

Tidligere meddelte lokaliseringsgodkendelser, miljøgodkendelser eller VVM-afgørelser efter hhv. daværende gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, miljøbeskyttelseslov og planlovens samlebekendtgørelse bortfalder ved meddelelsen af denne godkendelse.

Godkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring i dyrehold, stalde, gødningsopbevaringsanlæg, udspretningsareal og lignende, før ændringen er anmeldt til og godkendt af kommunen.

Afgørelsen meddeles under forudsætning af, at de stillede vilkår overholdes.

Udnyttelsesfrist og kontinuitetsbrud

På ansøgningstidspunktet var lovens udgangspunkt i § 33, at en godkendelse skulle udnyttes inden for to år. Endvidere kunne der ske helt eller delvist bortfald af godkendelsen, hvis der ikke skete udnyttelse af det tilladte i 3 på hinanden følgende år. Hvis det alene var en del af godkendelsen, der ikke blev udnyttet, bortfaldt godkendelsen for denne del.

D. 1.8. 2017 trådte en ny husdyrlov i kraft (jf. LF 114 af 12.1.2017). Efter denne dato vil husdyrbrug, som har en godkendelse efter den tidligere lovs § 12, blive omfattet af de nye regler om udnyttelse og helt/delvist bortfald. En miljøgodkendelse skal udnyttes inden for 6 år. En godkendelse betragtes som udnyttet, hvis der er en produktion, svarende til mindst 25 % af godkendte. Herefter gælder fortsat, at der kan ske helt eller delvist bortfald af godkendelsen, hvis der ikke sker udnyttelse (jf. de 25 %) af produktionsretten i 3 på hinanden følgende år. Vilklårene i denne godkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen tages i brug.

Retsbeskyttelse

Med denne godkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse på de vilkår, der er nævnt i godkendelsen, det vil sige indtil den 25.04.2026. Syddjurs Kommune kan dog inden for de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud jf. husdyrgodkendelseslovens § 40 stk. 2 under følgende forudsætninger:

- hvis der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- hvis der sker væsentlige ændringer i den bedst tilgængelige teknik, således at der skabes mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger, eller
- hvis der af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Andre love

Miljøgodkendelsen omfatter ikke andre nødvendige tilladelser end de anførte, og er ikke en tilkendegivelse af, at andre love er overholdt, for eksempel byggeloven, dyreværnsloven eller landbrugsloven. Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse regler eventuelt bliver skærpede i forhold til denne godkendelse.

Virksomheden er endvidere omfattet af § 39 i husdyrgodkendelsesloven. I henhold til denne, kan tilsynsmyndigheden påbyde afhjælpende foranstaltninger, såfremt virksomhedens drift medfører væsentlig mere forurening, herunder affaldsfrembringelse, end forudsat ved meddelelse af denne miljøgodkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan tilsynsmyndigheden nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.

Generelle vilkår:

1. Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på virksomheden Langelinie 7, 8560 Kolind med CVR nr. 14253033. Til virksomheden er tilknyttet husdyrproduktionen vedrørende CHR nr. 87908.
2. Anlæg og produktion skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet skema nummer 77791 version 3, og med de vilkår der fremgår af godkendelsen.
3. Et eksemplar af nærværende afgørelse skal til enhver tid være tilgængeligt på virksomheden. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Der er 6 års udnyttelsesfrist på det ansøgte projekt.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE OG VURDERING

I denne miljøtekniske redegørelse har ansøger redegjort for, hvorledes driften på ejendommen varetages. Redegørelsen er fremsendt dels via it-ansøgningssystemet dels ved fremsendelse af supplerende oplysninger til kommunen. Redegørelserne kan eventuelt være lettere redigeret af kommunen. På baggrund af redegørelsen og eventuelle supplerende oplysninger har kommunen foretaget en vurdering af de beskrevne forhold og stillet vilkår hertil. Vurderingen og vilkårene fremgår af de specifikke afsnit. En samlet vilkårsoversigt findes forrest i denne godkendelse.

Beliggenhed og planmæssige forhold - ansøgers redegørelse

Området som husdyrbruget ligger i er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning. Der er ca. 206,55 m til nærmeste nabobeboelse (Langelinie 5) nord for minkfarmens lugtcentrum. Nærmeste samlet bebyggelse er Nødager ca. 705 m øst for minkfarmens lugtcentrum og nærmeste byzone er Kolind ca. 2,7 km nordvest for minkfarmens lugtcentrum.

Der er ingen beskyttelseslinjer, diger eller fredninger, der får betydning for projektet.

Udvidelsen af minkfarmen er af mindre landskabelig betydning, da der kun sker bygningsmæssige ændringer i direkte tilknytning til de eksisterende minkhaller og da byggeriet sker indenfor læhegn eller anden beplantning.

I forbindelse med udvidelsen sker der følgende byggeri (se bilag 2):

- Der bygges 24 nye minkhaller syd, sydøst og øst for de eksisterende minkhaller:
 - 14 stk. på ca. 80 m
 - 10 stk. på ca. 130 m
- Hallerne bliver ca. 4,4 m brede og ca. 2,7 m høje. Minkhallerne opføres med åbne sider, gavle i røde stålplader og med grå eternit på taget.
- Der etableres 1-2 fortanke/brønde på <math><99\text{ m}^3</math> for effektiv pumpning af gylle. Placeringen af disse fastlægges ved den endelige dimensionering af minkhallerne og gyllesystemet.

- Der etableres en ny møddingsplads til redehylm på ca. 10*15 m = 150 m² vest for eksisterende gyllebeholder. Herudover er der en eksisterende møddingsplads på ca. 8*10 m = 80 m².

Læhegn og anden hegning

Der er i dag læhegn og beplantning rundt om minkfarmen og der etableres nyt 3-rk læhegn nord, vest og syd for de nye minkhaller. Minkfarmen fremstår derfor ikke synlig i landskabet.

Der etableres betonhegn efter gældende regler, så evt. undslupne mink ikke kan forlade minkfarmen.

Beliggenhed og planmæssige forhold - kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunen skal vurdere projektet i forhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 5 og husdyrgodkendelseslovens § 6, hvor der vurderes i forhold til afstandskravene til naboer og områder område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende efter § 5 stk. 1 punkt 1. Alle krav overholdes. Minimumskravene samt de faktiske afstande fremgår af tabellerne 1 og 2.

Tabel 1.

Nærmeste.....	Afstandskrav (m)	Afstand haller (m)
Byzone/sommerhusområde	200	Ca. 2.700
Lokalplanlagt område i landzone udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til off. Formål m.h.p. beboelse, institution el. lign.	200	Ca. 554
Nabobeboelse (Langelinie 5)	100 m for haller	< 100

Udvidelsen sker syd og sydøst for ejendommen, i retning væk fra nærmeste nabobeboelse. Fra hallen i det nordvestligste hjørne af ejendommen er der mindre en 100 m til nærmeste naboejendom. Der er derfor stillet et vilkår om, at der ikke må indsættes flere mink i denne hal, end der er i nudriften.

Udover ovenstående afstandskrav for pelsdyrfarme under 10.000 årstæver, er der også lavet en beregning der viser at produktionsarealet for farmen er mindre end 9.400 m², hvorfor afstandskravet for farmen, efter nyeste husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 865 af 23/06/2017, vil være de samme som afstandskravene i tabel 1.

Afstandskravene i husdyrgodkendelseslovens § 8 vedrørende minimumsafstande til hhv. vandforsyning, vandløb, offentlig og privat fællesvej, naboskel, levnedsmiddelvirksomhed samt beboelse på samme ejendom er overholdt. Minimumskravene samt de faktiske afstande fremgår af tabel 2.

Tabel 2.

Nærmeste.....	Afstandskrav (m)	Afstand ny haller (m)
Til enkelt vandindvindingsanlæg	25	>>25
Til fælles vandindvindingsanlæg	50	>> 50
Vandløb/ dræn/ søer	15	Dræn >15 1700 (vandløb) >900 (sø)
Offentlig vej og privat fællesvej	15	106
Naboskel	30	30
Levnedsmiddelvirksomhed	25	>>25
Beboelse på samme ejendom	15	69

Ejendommens lokalisering er i overensstemmelse med gældende afstandskrav, og vurderes, såfremt gældende lov og de meddelte vilkår for lugt, støv, lys og støj (se senere) overholdes, ikke at medføre uacceptable gener for omkringboende.

De målte afstande er korteste afstande målt fra byggefeltet af de nye haller til de enkelte anlæg mv. Der gøres **opmærksom på at minimumsafstanden på 30 meter** til skel skal overholdes når der bygges.

Placeringen af de to nye fortanke lå ikke klar ved meddelelse af denne godkendelse. Disse skal overholde afstandskravene i tabel 1 og 2. De vurderes ikke at kunne have en negativ indvirkning af de landskabelige interesser.

Landskabsinteresser

Langelinie 7 er beliggende i området Mårup Mark, der er et område som i den østlige del er præget af husmandsudstyknings. De oprindelige husmandsbebyggelser, der ligger regelmæssigt fordelt syd for vejen Langelinje, er som tilsvarende ældre husmandsbebyggelser til- og ombygget. De aflange og forholdsvis smalle jordlodder i umiddelbar tilknytning til bebyggelsen vidner fremdeles om oprindelsen som husmandsbebyggelse.

Mårup Mark området er et småbakket moræneplateau, der mod nord afgrænses af Nødager, mod øst af Pederstrup og mod syd af Skeldrup. Ådalen, som Mårup Å løber igennem, opstrøms Kolind Kær afgrænser området mod sydvest. Ådalen er en smal nedskåret vandløbsdal med stejle skrænter, især på nordsiden.

Størstedelen af det eksisterende byggeri fremstår i dag omkranset af "tæt" beplantning. Da farmen til alle sider bliver omkranset af lovpligtigt hegn/beplantning, og da der omkring de nye haller etableres og vedligeholdes et læhegn bestående af mindst 3 rækker træer, vil indblikket til farmen udefra være meget begrænset.

Syddjurs Kommune har derfor ingen bemærkninger til de landskabelige forhold i forbindelse med det ansøgte, og det er vurderet at møddingspladsen og etablering af nye haller ikke vil ændre væsentligt på den måde, den eksisterende bygningsmasse fremstår i landskabet. Dette fordi både møddings-

pladser og minkhaller ligger indenfor hegn, og er afskærmet af eksisterende høj beplantning på alle sider.

Det ansøgte byggeri placeres som en naturlig udvidelse af den eksisterende farm, og bliver hermed en integreret del heraf. Det er derfor Syddjurs Kommunes vurdering, at den ansøgte udvidelse af minkproduktionen fra 2.560 årstæver til 8.100, møddingspladsen, samt de 14 stk. 2-rk minkhaller på 80 m og 10 stk. 2-rk minkhaller på 130 m, på det pågældende sted, ikke vil have en væsentlig landskabelig konsekvens eller en væsentlig indvirkning på miljøet, og ikke vil påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Anlægget i forhold til kommuneplansudpegninger

Anlægget ligger udenfor landskabelige interesseområder, udenfor områder med specifik geologisk bevaringsværdi og uden for områder med bevaringsværdigt landskab, men indenfor et værdifuldt kulturmiljø.

Retningslinier i Syddjurs Kommuneplan 2016 for værdifulde kulturmiljøer:

Stk. 1. Inden for de udpegede kulturmiljøer skal de kulturhistoriske værdier i videst muligt omfang beskyttes. Der må derfor normalt ikke opføres byggeri eller etableres anlæg, som ødelægger eller i væsentlig grad forstyrrer oplevelsen eller kvaliteten af de kulturhistoriske værdier.

Stk. 2. Byggeri, anlægsarbejder og andre indgreb i de udpegede bevaringsværdige kulturmiljøer, skal ske med størst mulig hensyntagen til de kulturhistoriske værdier.

Det vurderes, at da der alene opføres lavt byggeri og at hele ejendommen omkranses af træer, vil oplevelsen i området ikke blive forstyrret ved udvidelsen.

Bygge- og beskyttelseslinjer

Hele det eksisterende anlæg samt det areal, hvorpå både haller og gyllebeholderen ligger, er beliggende udenfor bygge- og beskyttelseslinier.

Fredninger og fortidsminder

Der opføres ikke byggeri indenfor fredninger eller fortidsmindebeskyttelseslinier, og der ligger ikke beskyttede diger ved ejendommen.

Det vurderes samlet, at de nye minkhaller vil passe godt ind i omgivelserne og at det landskabelige indtryk herved ikke ændres væsentligt.

Vilkår vedr. beliggenhed og planmæssige forhold:

5. Der må opføres 24 nye 2-rk.haller: 14 stk. på ca. 80 m. og 10 stk. på ca. 130 m. Hallerne skal placeres som angivet i bilag 2, og skal opføres som beskrevet.
6. Der må etableres op til 2 fortanke/brønde på $<99 \text{ m}^3$ til pumpning af gylle.
7. Der må etableres en møddingsplads på $10 \cdot 15 \text{ m} = 150 \text{ m}^2$. Møddingspladsen skal placeres ved gyllebeholderen på ejendommen. Den tilladte placering fremgår af bilag 2.
8. Der skal indsendes en beplantningsplan der skal godkendes af Syddjurs Kommune

Husdyrhold

Husdyrhold - ansøgers redegørelse

På ejendommen foreligger en VVM-afgørelse af 22.oktober 2001 til produktion af 2560 årstæver svarende til 88,28 DE. Produktionen ønskes udvidet til en årsproduktion på 8100 årstæver samt 4 heste. Efter udvidelsen vil dyreholdet udgøre 280,69 DE. Tabel 3 viser ansøgers redegørelse for husdyrholdets sammensætning og fordeling i ejendommens haller før og efter udvidelsen. Burpladser angives uden ovenbygningbure:

Tabel 3.

Stald	Dyretype		Antal dyr	Antal burpladser	DE
Eksisterende Nord	Mink, årstæver	nudrift	810	3348	27,93
		ansøgt	1060	3348	36,55
Eksisterende Midt	Mink, årstæver	nudrift	340	1008	11,72
		ansøgt	450	1008	15,52
Eksisterende Syd	Mink, årstæver	nudrift	1320	5710	45,52
		ansøgt	1800	5710	62,07
Ny Sydvest	Mink, årstæver	nudrift	0	0	0,00
		Ansøgt	2150	9400	74,14
Ny Sydøst	Mink, årstæver	nudrift	0	0	0,00
		ansøgt	2550	6400	87,93
Eksisterende Nordøstlig hal	Mink, årstæver	nudrift	90	372	3,10
		ansøgt	90	372	3,10
Hestestald	Heste (300-500 kg)	nudrift	0	-	0
		ansøgt	4	-	1,38

De angivne dyreenheder (DE) er beregnet i henhold til den ved ansøgningstidspunktet gældende husdyrgødningsbekendtgørelse, i alt 29 årstæver/ DE.

Husdyrhold - kommunens bemærkninger og vurdering

Det er størrelsen og sammensætningen af et husdyrhold, der er afgørende for produktionens miljømæssige belastning, hvorfor der stilles vilkår om, at den angivne årsproduktion overholdes.

Der må ikke ske en udvidelse af antallet af årstæver i den eksisterende nordøstlige hal, da dele af denne hal er beliggende nærmere end 100 m fra nærmeste nabo.

Eventuelt salg af parrede tæver skal indregnes som angivet i Miljøstyrelsens helpdesksvar af 23.3.2015, se bilag 4b.

Der gives tilladelse til en produktion af 8.100 årstæver og 4 heste (300-500 kg).

Vilkår til husdyrhold og staldanlæg:

9. Husdyrbruget godkendes til en produktion på maksimalt 8.100 årstæver og 4 heste (300-500 kg) svarende til 280,69 DE efter den på ansøgningstidspunktet gældende husdyrgødningsbekendtgørelse. Ved ændringer i dyreenhedsomregningsfaktorer er det antallet af individer, der gælder.
10. I "Eksisterende nordøstlig hal", må produktionen ikke udvides, d.v.s der må på intet tidspunkt være mere end 90 årstæver, eller tilsvarende.
11. Der skal føres en driftsjournal over dyreholdet, der kan dokumentere dyreholdets størrelse og placering 1. maj for hver af sektionerne angivet i tabel 3. Driftsjournalen skal endvidere indeholde dokumentation for:
 - a. indberetning af antal parrede tæver, goldprocent samt hvalperesultat til Kopenhagen Fur
 - b. antal indkøbte mink
 - c. evt. salg af levende mink
 - d. antal mink bortskaffet til destruktions

Driftsjournalen skal fremvises til miljømyndigheden på forlangende og dokumentationen skal gemmes i minimum 5 år.

Drift– herunder BAT

BAT-konceptet

Ved godkendelse efter husdyrgodkendelseslovens § 12 skal kommunen sikre, at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening fra det ansøgte projekt ved anvendelse af BAT (Best Available Technique / Bedste tilgængelige teknik). BAT sikrer, at den samlede, miljømæssige belastning af omgivelserne minimeres, hvorfor BAT også skal anvendes i tilfælde hvor mindre omkostningskrævende foranstaltninger vil være tilstrækkelige til at opfylde det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Derfor skal der tages stilling til fravalg af BAT ud fra proportionalitetsprincippet.

Definitionen af BAT indebærer, at vurderingen, af hvad der er BAT, blandt andet ansues i forhold til virksomhedens størrelse, og om der er tale om en ny eller en bestående virksomhed. Det er imidlertid ikke den enkelte landmands økonomiske forhold, der indgår i vurderingen.

Ansøger er selv ansvarlig for at undersøge og vurdere mulighederne for at anvende BAT. For husdyrbrug omfattet af grænserne i § 12 i husdyrgodkendelsesloven skal redegørelsen som minimum indeholde følgende seks punkter:

- Staldindretning
- Foder
- Opbevaring/behandling af husdyrgødning
- Udbringning af husdyrgødning (ikke relevant i denne ansøgning da der ikke er arealer)

- Management
- Energi- og vandforbrug

Såfremt der i eksisterende stalde/ anlæg anvendes staldteknologier, der ikke kan betegnes som BAT, skal der redegøres for, hvornår disse staldafsnit renoveres, således at de lever op til BAT. Der skal endvidere redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier.

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen om miljøgodkendelse er der foretaget en vurdering af anvendte virkemidler til begrænsning af skadelig miljøpåvirkning. Desuden er der foretaget en vurdering af begrundelser for fravalg af virkemidler. Vurderingen har til hensigt at belyse, om der på ejendommen er anvendt bedst tilgængelige teknik, dvs. en teknik som indenfor rammerne af økonomisk proportionalitet i videst muligt omfang begrænser skadelige miljøpåvirkninger.

Staldindretning - ansøgers redegørelse

IT-ansøgningssystemet har beregnet en samlet emission fra stald og lager, på 8070,86 kg N/år, hvilket er en stigning på 4041,42 kg om året i forhold til nudrift. Det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager er opfyldt. Der sker tømning af gyllerenderne mindst to gange ugentligt i alle haller for at minimere ammoniakfordampningen.

På minkfarmen overholdes BAT ved valg af følgende staldsystem:

- Eksisterende haller: 35 cm brede gødningsrender med daglig udmugning, 31% proteinindhold i foderet i ugerne 30-47 og halm ad libitum.
- Nye haller: 36,5 cm brede gødningsrender med daglig udmugning, 31% proteinindhold i foderet i ugerne 30-47 og halm ad libitum.

Pumpning og håndtering af gylle foregår i lukket rørsystem.

I de eksisterende haller er der henholdsvis: nord 3.720 burrum, midt 1.008 burrum og i syd 5.712 = ca. 10.440 burrum. I ansøgt drift søges om 3.400 tæver, hvilket giver ca. 3,1 burrum pr tæve eller ca. 2,1 dyr pr burrum, da der er burrum med overbygning.

I de nye haller betegnet Ny Sydøst og Ny Sydvest bliver der henholdsvis 7.560 og 6.384 burrum, hvilket i alt giver 13.944 burrum. Dette giver ca. 2,96 burrum pr tæve eller ca. 2,19 dyr pr bur. Dette giver på hele farmen ca. 2 dyr pr burrum.

Der kommer overbygning på burene i de nye haller, så der kan være plads til 3 dyr pr burrum. Dette er for at have en bufferkapacitet på farmen i år, hvor hvalpe gennemsnittet er højere end 5,5 hvalpe pr. tæve.

Samlet på farmen bliver der ca. 24.384 burrum, hvilket er ca. 3 burrum pr tæve, hvorfor der altså ikke ansøges om flere burrum end der er behov for.

Staldindretning - kommunens bemærkninger og vurdering

Miljøstyrelsen har ikke udgivet teknologiblade (BAT-blade) med ammoniakreducerende tiltag i relation til minkproduktion. Natur- og Miljøklagenævnet har derfor i klagenævnsafgørelse NMK-131-00140

af 12/09 2013, fastlagt emissionsgrænseværdierne for henholdsvis nye og eksisterende minkhaller bør justeres til følgende:

- For årstæver i NYE minkhaller er BAT-kravet 1,00 kg N per årstæve, svarende til følgende kombination af virkemidler:
 - 36 cm brede gødningsrender,
 - tømning af render to gange om ugen,
 - halm ad libitum,
 - foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.
- For årstæver i EKSISTERENDE minkhaller beregnes en konkret emissionsgrænseværdi ud fra gødningsrendernes faktiske bredde (dog højst 36,5 cm) og følgende kombination af virkemidler:
 - tømning af render to gange om ugen,
 - halm ad libitum,
 - foder med proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47.

For beregningen af BAT er referencesystemet i husdyrgodkendelse.dk Mi07, som indbefatter: proteinindhold 31% af OE uge 30-47, gødningsrende over 32 cm og ingen krav til halm, ugentlig tømning.

Ved fastsættelsen af den konkrete emissionsgrænseværdi opnåelig ved anvendelse af BAT er der i husdyrgodkendelse.dk valgt opsamlingsløsningen Mi07 (proteinindhold 31% af OE uge 30-47, gødningsrende over 32 cm, ingen krav til halm, ugentlig tømning). Herefter er der lavet følgende korrektioner til det valgte staldsystem:

- Eksisterende haller (nord): Rendebredde 41 cm, tilførsel af halm er sat til ad libitum og udmugningshyppigheden er sat til daglig. (Reel rendebredde er 35 cm).
- Nye haller (syd og sydøst): Rendebredde 42,5 cm, tilførsel af halm er sat til ad libitum og udmugningshyppigheden er sat til daglig. (Reel rendebredde er 36,5 cm)

Baggrunden for disse korrektioner er, at der i foråret 2013 er gennemført to VERA-test af ammoniakreduktionseffekten ved hyppig udmugning hos mink. Der blev foretaget målinger af effekten på ammoniakfordampning ved hhv. daglig udmugning og udmugning to gange ugentligt i forhold til en reference med en ugentlig udmugning. Ifølge de nye undersøgelser er staldtabet ved ugentlig udmugning (referencen) i gennemsnit 26,5 %. Der er fundet en reduktionseffekt på 30,6 % ved 2 gange ugentlig udmugning og 25,9 % ved daglig udmugning. Der er endnu ikke truffet beslutning om den præcise effektangivelse af hyppig udmugning, f.eks. om effekten af 2 gange ugentlig udmugning og daglig udmugning skal vurderes ens. Som en midlertidig løsning, sættes effekten af hyppig udmugning til 27 % på miljøstyrelsens teknologiliste for både daglig og 2 gange ugentlig udmugning. Indtil der er foretaget de nødvendige lovgivningsmæssige ændringer og ændringer af IT-ansøgningssystemet på husdyrgodkendelse.dk indarbejdes den nye viden "manuelt". Dette gøres ved, at der i ansøgningssystemet vælges "daglig udmugning" (som indregnes med en effekt på 0,3 kg N per årstæve) samtidig med, at render indtastes 6 cm bredere end reelt. Hermed fås en samlet effekt på 0,45 kg N per årstæve svarende til en reduktion på ca. 27 %.

Med de angivne korrektioner er ammoniaktabet per årstæve beregnet til 1,02 kg N pr årstæve i de eksisterende haller, og 0,86 kg N pr årstæve i de nye haller.

Kommunens BAT-niveau:

4700 årstæver x 1,00 kg N per årstæve = 4700 kgN for de NYE minkhaller

3400 årstæver x 1,02 kg N per årstæve = 3468 kgN fra de eksisterende minkhaller

Det samlede BAT-niveau er dermed 8168 kgN/år.

IT-ansøgningsystemet har beregnet en ammoniakemission på 8070,86 kgN/år, hvilket er under det beregnede BAT-niveau.

Med baggrund i redegørelsen fremsendt af ansøger, finder Syddjurs Kommune det ikke proportionelt at kræve anvendelse af yderligere staldteknologi end det beskrevne, og det er kommunens vurdering, at staldindretningen lever op til BAT på minkfarme, som beskrevet i afgørelsen NMK-131-00140 fra Natur- og Miljøklagenævnet.

Vurdering af antal af burrum og dyreholdet størrelse.

Kommunen skal vurdere, om det ansøgte byggeri stemmer overens med størrelsen på det ansøgte dyrehold. I henhold til vejledningen er der som udgangspunkt brug for 3,5-4,0 (gennemsnitligt 3,75) bure pr. årstæve. Til en produktion af 8100 mink er udgangspunktet derfor, at der er brug for i størrelsesordenen (8100 årstæver x 3,75 bure=) 30.375 bure.

På den eksisterende del af farmen er der overbygning i 2-rk hallen, der er beliggende i det nordøstlige hjørne, samt i 4-rk og 6-rk hallerne. D.v.s at der er overbygningsbure på 1116 bure i den eksisterende nordlige del af farmen og alle burene i den eksisterende midtsektion (1116 bure) af farmen. Bure med overbygning har plads til 4 mink, men ansøger har en praksis, hvormed der sjældent går mere end to mink sammen.

I de nye sektioner bliver der samlet 15.800 burrum, fordelt med 9.400 burrum i den sydvestlige del, 6.400 burrum i den sydøstlige del. Disse skal rumme udvidelsen på 4700 årstæver, dvs. der bliver 3,36 burrum/tæve.

Totalt antal bure: (10.438+15.800)= 26.238 burrum fordelt på 8100 årstæver = 3,24 bure/tæve (+ lidt ekstra kapacitet i eksisterende overbygningsbure). Fordeling af 52650 mink (8100 tæver + 8100*5,5 hvalpe/tæve) / 26238 = 2,01 mink/bur.

Syddjurs Kommune vurderer, at der er redegjort tilstrækkeligt for den ansøgte udvidelse, og at der er overensstemmelse mellem bygningsmasse og dyreholdets størrelse. Der stilles vilkår til de teknikker, der er en forudsætning for opnåelsen af emissionsniveauet. Syddjurs Kommune vurderer, at anlægget som beskrevet og med de stillede vilkår forebygger og begrænser forureningen mest muligt, under betragtning af proportionalitetsprincippet.

Vilkår vedr. staldindretning:

12. I de eksisterende haller skal der være gødningsrender med en bredde på mindst 35 cm. I de nye haller, skal der etableres gødningsrender på mindst 36,5 cm.
13. I alle minkhaller skal gødningsrenderne tømmes mindst to gange om ugen. Såvel gødning i gødningsrenderne, som gødning afsat på kanten og ved siden af gyllerenderne skal fjernes ved udmugning. Der må højst forløbe 4 døgn mellem to tømninger. Der skal føres logbog med angivelse af datoer og tidspunkter for tømningen. I perioder med længerevarende hård frost, kan tømning undlades.
14. I alle minkhaller skal der til opsamling af næringsstoffer i den urin, der afsættes uden for gødningsrenderne, altid være rigeligt tilgængeligt halm ovenpå redekasserne (halm ad libitum). Ud over trådnettet må der ikke være foranstaltninger, der hindrer dyrenes adgang til halmen.
15. Der skal til stadighed være en god standard for rengøring. Hallerne skal kontrolleres og renholdes, så det sikres, at gødning og urin hurtigt og mindst en gang om ugen, fjernes fra gulvet og ledes til gyllebeholderne. Der skal føres logbog med angivelse af tidspunkter og metoder til rensning i, under og omkring burene.

Foder - ansøgers redegørelse

Foder opbevares i fodersiloen. Foder leveres dagligt pga. holdbarhed. Foderet er tilpasset minkenes aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges løbende reduceret. Dette medfører at mængden af overskudsprotein i gødningen reduceres og der vil dermed være en lavere ammoniakemission fra pelsdyrproduktionen og mindre kvælstof i den samlede mængde af husdyrgødning.

Foder - kommunens bemærkninger og vurdering

Natur- og Miljøklagenævnet har i afgørelsen af 3. oktober 2012 (NMK-131-00102) fastsat BAT for foder. Det er BAT når foder har et proteinindhold på gennemsnitligt højst 31 % af OE i uge 30-47. Endvidere oplyser ansøger, at foderet er tilpasset dyrenes behov efter nyeste viden og proteinindholdet sænkes efter gældende regler. Der er stillet vilkår om maksimalt 31 % protein af OU for at opfylde BAT med hensyn til fodring.

Vilkår til fodring:

16. Proteinindholdet i foderet må maksimalt være 31 % af OU i uge 30-47. Ansøger skal dokumentere procentsatsen med en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning - ansøgers redegørelse

Opbevaring af gødning

På minkfarmen produceres der ca. 3.321 tons gylle. I alt med vand fra møddingspladser og vaskevand giver det ca. 3.532 tons = 3.532 m³. Farmen har en eksisterende gyllebeholder på 2.300 m³, herudover er der lejet en beholder på 350 m³. Opbevaringskapaciteten er dermed 9 mdr.

Der benyttes ca. 15 kg halm/tæve/år = 15 kg * tæver / 1.000 = 15 kg * 8100/1000 = ca. 122 tons halm årligt. Der går ca. 2 m³ pr ton = 244 m³. Halmen opbevares på den eksisterende møddingsplads på 10 x 8 meter = 80 m², og ny møddingsplads på 10 x 15 meter = 150 m². Der kan stakkes i ca. 1,5 meters højde dvs. kapaciteten samlet er (80m²*1,5m+150m²*1,5m) ca. 345 m³. Der er derfor over 17 måneders kapacitet til opbevaring af fast gødning.

Den eksisterende møddingsplads har egen opsamlingsbeholder, der tømmes efter behov. Den nye møddingsplads har afløb til gyllesystem Pumpning og håndtering af gylle i øvrigt vil normalt foregå inden for normal arbejdstid.

Behandling af husdyrgødning

Den producerede husdyrgødning bliver opbevaret i den eksisterende gyllebeholder og en lejet gyllebeholder. Fast gødning opbevares på den eksisterende møddingsplads og på den nye møddingsplads.

Opbevaring og behandling af husdyrgødning - kommunens bemærkninger og vurdering

Opbevaring af gødning

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen skal husdyrbrug kunne dokumentere, at der er adgang til en opbevaringskapacitet svarende til mindst 9 måneders gødningsproduktion. Der er i forbindelse med ansøgningen indsendt en erklæring om tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

I overensstemmelse med BREF-dokumentet (som er gældende for svin og fjerkræ, men visse principper betragtes som universelle indenfor branchen), stilles der vilkår om, at beholderne skal tømmes og efterses indvendigt en gang årligt. Ved indvendig og udvendig inspektion af gyllebeholder er det ikke intentionen, at beholderne skal fritlægges helt for inspektion men blot, at de årligt efterses for revner mm. Der stilles endvidere vilkår om, at der først må ske omrøring af gyllebeholdere, kort tid før beholderen skal tømmes ved f.eks. udspreddning.

Bedriftens eksisterende gyllebeholder på 2000 m³ er fra 2003 og havde beholderkontrol i 2015. Ammoniaktabet fra lagre af flydende gødning er i IT-systemet beregnet til 622,43 kgN/år. Ved overdækning kan dette reduceres til det halve jf. Teknologiblad for fast overdækning. Idet de eksisterende anlæg overholder Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdi, er der ikke proportionalitet mellem miljøeffekt og omkostninger i at overdække gyllebeholderen. Der gøres opmærksom på, at det er lovpligtigt at føre logbog over flydelaget i beholdere som ikke har fast overdækning.

Der etableres en ekstra møddingsplads på 150 m², og der er redegjort for, at der på de to møddingspladser er opbevaringskapacitet til 17 mdr.

Syddjurs Kommune vurderer, at den ansøgte produktion lever op til krav om BAT med hensyn til opbevaring af husdyrgødning, idet den beskrevne drift er sammenholdt med følgende: Gyllebeholdere er opført, så de kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger. Beholdernes bund og vægge vil være tætte og beskyttet mod tæring. Gyllebeholdere er underlagt generelle lovkrav med hensyn til 10 års beholderkontrol, opbevaringskapacitet og overdækning (flydelag og tilhørende føring af logbog). Syddjurs Kommune mener ikke, der er belæg for at stille skærpede krav til opbevaringsmåden og opbevaringskapaciteten af husdyrgødningen.

Behandling af husdyrgødning

For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand, stilles der krav om, at al håndtering foregår under opsyn, samt at håndteringen foregår på en sådan måde, at evt. gener for omgivelserne begrænses. F.eks. må gylle først omrøres umiddelbart før udbringning, hvormed eventuelle lugtgener reduceres. For at reducere lugtgener fra tømning af renderne, skal tømningen af gødningsrenderne i videst mulige omfang ske i almindelig arbejdstid.

Der må ikke monteres pumper på gyllebeholderen.

Syddjurs Kommune vurderer, at behandling af gylle med den beskrevne drift og de stillede vilkår ikke vil give anledning til væsentlig gener for omkringboende, og at bedriften lever op til krav om BAT.

Vilkår til opbevaring og behandling af husdyrgødning:

17. Beholdere til husdyrgødning skal mindst en gang om året tømmes helt, og der skal ske indvendig og udvendig inspektion (om muligt) med henblik på reparation og vedligeholdelse. Inspektionen og evt. tiltag skal noteres i logbogen.
18. Gylle må først omrøres umiddelbart før udbringning og bortkørsel.
19. Det skal månedligt kontrolleres, at der er kapacitet til opsamlet møddingsvand fra møddingspladsen i opsamlingsbeholderen, hvortil møddingspladsen har afløb, således at der ikke sker overløb i beholderen. Kontroltidspunkter skal indføres i en logbog, der skal fremvises for tilsynsmyndigheden på forlangende.
20. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn.
21. Inden udpumpning af gylle til gyllebeholderen, skal det sikres, at beholderen kan rumme den udpumpede mængde gylle.
22. Tømning af gødningsrenderne skal, i videst mulige omfang, ske i almindelig arbejdstid.
23. Der må ikke monteres pumper på gyllebeholderne.

Udbringning af husdyrgødning - ansøgers redegørelse

Ejendommen på Langelinie 7, 8560 Kolind har ikke arealdrift. Der er ingen arealer tilknyttet til minkfarmen. Gyllen afsættes.

Hestene afgræsser græsmarken (permanent græs) ca. 5 mdr. pr år (se bilag 7). Dybstrøelsen fra tiden på stalden afsættes sammen med redehalm fra minkene.

Udbringning af husdyrgødning - kommunens bemærkninger og vurdering

Alt gyllen på ejendommen afsættes til anden ejendom.

Energi og vandforbrug - ansøgers redegørelse

El, vand og olie

Energi anvendes primært til håndtering af gylle og vandpumper. I hallerne er der lyskip, og der er dermed et meget lav energiforbrug til belysning. Udendørslys er kun tændt efter behov. Hallerne er med naturlig ventilation, og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Logistikken i forbindelse med fodring og generel håndtering af minkene er indrettet, så afstande giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

I ansøgt drift anslås det, at forbruget bliver 120.-130.000 kWh pr år og 3.000-4.000 l diesel.

Vand anvendes primært til drikkevand og rengøring af fodersilo og -vogn. Ejendommens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. I ansøgt drift anslås det, at forbruget bliver ca. 3.- 4.000 m³ vand pr år.

Energi og vandforbrug - kommunens bemærkninger og vurdering

Energieffektivitet indgår i godkendelsesarbejdet på tilsvarende vis som andre miljøparametre. Renere teknologi er derfor et bærende element i husdyrgodkendelsesloven. Renere teknologi sigter blandt andet på at minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer per produceret enhed.

El, vand og olie

Syddjurs Kommune vurderer efter sammenligning med normtal og information om lignende bedrifter, at stigningen i ejendommens energiforbrug er acceptabel i henhold til det ansøgte projekt. Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget samt tiltag, der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt. Det er kommunens vurdering, at det er BAT at

- Have høj rengøringsstandard i haller og af foderrekvisitter
- Registrere vand- og el-forbrug
- Detektere og reparere lækager da disse kan give anledning til stort vandspild

Der stilles vilkår om, at vand- og el-målere aflæses årligt. Registreringerne noteres i kontrolrapport, som gemmes i fem år, og fremlægges for tilsynsmyndigheden. Med de stillede vilkår, er det Syddjurs Kommune vurdering, at bedriften overholder BAT.

Det angivne forbrug af olie vurderes ligeledes at ligge på et rimeligt niveau. Syddjurs Kommune anser asfalt eller beton som værende BAT for underlag til diesel- og fyringsolietanke. Olietanke skal placeres hensigtsmæssigt i forhold til påfyldning og tankning, således at der ikke er risiko for påkørsel eller lignende, og der skal være mulighed for opsamling af spild og ingen risiko for forurening af jord, overfladevand og grundvand. Er der således kort afstand til bar jord fra placeringen, skal der

være en hældning eller kant, der sikrer mod afløb til den bare jord. Der stilles vilkår til underlag under ejendommens olietanke. Der henvises i øvrigt til olietankbekendtgørelsen (BEK nr. 1321 af 21. december 2011).

Det er kommunens samlede vurdering, at landmanden gennem den beskrevne drift og med de stillede vilkår, overholder kravet om BAT indenfor forbrug af vand og energi.

Vilkår til energi- og vandforbrug:

24. Anlæg, der er særligt energiforbrugende, såsom bagskylsanlæg, skal kontrolleres og vedligeholdes, således at de altid kører energimæssigt optimalt. Kontrol og vedligehold noteres i driftsjournal.
25. Der skal føres årlig kontrol med el-forbrug. Noteres i driftsjournal.
26. Der skal føres årlig kontrol med vandforbrug. Noteres i driftsjournal.
27. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås.
28. Der skal være asfalt eller beton som underlag til ejendommens dieseltanke, som endvidere ikke må placeres i nærheden af afløb, eller med fare for udløb på bar jord.

Management - ansøgers redegørelse

- Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne "Godt Landmandskab", således anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.
- Alle dyr tilses minimum en gang dagligt, og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes.
- Hallerne kontrolleres dagligt, og små reparationer udføres med det samme, eller der tilkaldes service.
- Rengøring i og omkring bygningerne og silo, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcspild eller punktforurening.
- Logistikken i forbindelse med fodring og håndtering af dyr er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer.
- Der er en sundhedsaftale med dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes, og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.
- Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet, og der er fagkonsulenter tilknyttet ejendommen, som med faste intervaller gennemgår bedriften, herunder bl.a. optimering af fodersammensætningen.
- Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt, eller når vigtige telefonnumre ændres.
- Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.
- Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

- Opbevaring og håndtering af kemikalier på bedriften sker på forsvarlig vis.
- Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.
- Døde dyr placeres i container/fryser.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Affaldshåndtering

Døde dyr og kroppe fra pelsning placeres i container/fryser. Døde dyr afhentes af DAKA i forbindelse med pelsning. Derved undgås uhygiejniske forhold, og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunal genbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler og glas m.m. bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunal genbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder, indleveres på genbrugsplads eller sendes med dyrlægen retur.

Driftsforstyrrelser eller uheld og minimering af risiko samt gener i forbindelse med uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt ved udslip af dieselolie.

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

I tilfælde af mindre gylleudslip fra gyllebeholderen vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det, at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

Minimering af risiko for uheld

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre, at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på kontoret på minkfarmen.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumpe, spild m.m.

Dieseltanken er hævet over jorden og placeret, hvor der er minimal risiko for påkørsel. Tanken udskiftes i overensstemmelse med olietankbekendtgørelsens sløjfningsterminer.

Der er naturlig ventilation, så der altid vil være frisk luft i hallerne til dyr og medarbejdere i tilfælde af strømsvigt.

Minimering af skadevirkninger af evt. uheld

Ved at følge de retningslinjer, der er anført i beredskabsplanen, forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, op-pumpning m.v.

Spildevand, herunder regnvand

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra rengøring af fodersilo og – vogn	50 m ³	Ledes til gyllebeholder
Tagvand fra eksisterende haller	7.000 m ³	Nedsives på egne arealer
Tagvand fra nye haller	6.000 m ³	Nedsives på egne arealer
Spildevand fra husholdning og medarbejderfaciliteter	150 m ³	3-kammertank og nedsivning

Egenkontrol

For at kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes er følgende til rådighed:

- Foderplaner/-indlægssedler
- Gødningsregnskab
- CHR-registrering
- Registrering af årligt forbrug af el og vand
- Dokumentation for bortskaffelse af affald
- Beredskabsplan
- APV-mappe

Management - kommunens bemærkninger og vurdering

Miljø- og ressourcestyring bygger på en helhedsvurdering ud fra et princip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen. Det drejer sig om at minimere anvendelsen af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tabene til omgivelserne bliver så små som muligt under hensyntagen til produktionens lønsomhed. I forhold til BAT skal alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne i øvrigt påvirkes mindst muligt.

Management for minkfarme er for mange punkter beskrevet i Bekendtgørelse nr. 1428 om Pelsdyrfarme med tilhørende Vejledning om pelsdyrfarme fra den 25. marts 2004 samt i Bekendtgørelse nr. 1734 om beskyttelse af pelsdyr. De to bekendtgørelser giver retningslinjerne for driften af minkfarme med hensyn til miljøforhold og indhusning af dyrene. Derudover har en afgørelse fra Natur- og Miljøklagenævnet den 30. oktober 2012 (NMK-131-00102) yderligere angivet retningslinjerne for BAT i forhold til farmdrift og management.

Godt landmandskab er en vigtig del af BAT. Selvom det er svært at kvantificere miljøfordele med hensyn til emissionsreduktioner eller reduktioner i brug af energi og vand, er det tydeligt, at ansvarsbevidst driftledelse vil bidrage til en forbedret miljøpræstation. Til forbedring af den generelle miljøpræstation for et intensivt husdyrbrug, er det BAT at udføre alle følgende punkter:

- Identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale

- Føre journal over vand- og energiforbrug, sammensætning og forbrug af husdyrfoder
- Have en beredskabsplan til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene. Rengøringen skal være medvirkende til, at der i staldene kan opretholdes et højt sundhedsniveau, og risikoen for smitte minimeres.

Der er specifik lovgivning til uddannelseskraevne for personer der arbejder på minkfarme. Landmanden pålægges desuden dokumentation for overholdelse af bestemte konkrete vilkår for husdyrbrugets indretning og drift, og derfor er der stillet vilkår om egenkontrol. De tiltag til egenkontrol og dokumentation af miljøforholdene, som er foreslået i forbindelse med ansøgningen fremgår under de respektive afsnit i miljøredegørelsen. Syddjurs Kommune har i nogle af afsnittene i miljøredegørelsen vurderet, at der er behov for egenkontrol og dokumentation, som ikke fremgår af ansøgningen.

På baggrund af de stillede vilkår for kontrol og egenkontrol, herunder udarbejdelse af en beredskabsplan, vurderes det, at der foreligger tilstrækkelige oplysninger og dokumentation til at godkendelsesmyndigheden ud fra resultatet af egenkontrollen kan vurdere, om de konkrete vilkår egenkontrollen er knyttet til, er overholdt.

Syddjurs Kommune vurderer, at det ansøgte projekt lever op til BAT med hensyn til management. El- og vandforbrug registreres. Jævnlig ren- og vedligeholdelse er beskrevet. Udarbejdelse af beredskabsplan opfattes af kommunen som værende BAT, og der stilles vilkår hertil, idet udarbejdelsen af planen gør, at man får vurderet og gennemtænkt forskellige former for procedurer ved diverse uheld, således at eventuelle skader ved uheld kan minimeres.

Vilkår vedrørende management:

29. Virksomheden skal indrettes og drives, så spild og andet ukontrolleret udslip af forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld. Der skal således altid være egnet materiale på ejendommen til opsamling af spild.
30. Tankning af diesel skal foregå under opsyn.

Affaldshåndtering

Det er BAT at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og affaldsproduktionen skal registreres efter de gældende regler. Affald skal håndteres og bortskaffes efter det til enhver tid gældende erhvervsaffaldsregulativ for kommunen, hvilket blandt andet betyder, at oplag af affald må ikke medføre forurening eller risiko for forurening af omgivelserne, herunder af jord, vandområder, grundvand, luft eller kloak, eller medføre uhygiejniske forhold. Farligt affald skal opbevares utilgængeligt for uvedkommende.

På ejendommen findes der diverse typer af affald, som afleveres til Reno Djurs. Dokumentation for bortskaffelse af affald, herunder farligt affald, skal kunne fremvises ved tilsyn. Dermed er det sikret,

at der kan føres effektiv kontrol af, om affald og herunder farligt affald, bortskaffes korrekt. Det vurderes på baggrund af dette og på baggrund af oplysningerne, der er givet af ansøger, at det er sikret, at affaldet fra virksomheden bortskaffes på en korrekt måde.

Kommunen vurderer, at bedriftens affald kan håndteres og bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ samt, at såfremt døde dyr opbevares og afhentes i henhold til den til enhver tid gældende lovgivning, vil opbevaring af døde dyr ikke give anledning til uhygiejniske forhold. Der gøres opmærksom på at animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares efter gældende regler jf. Bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, nr. 558 af 01. juni 2011.

Syddjurs kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at risikoen for forurening fra oplag og håndtering af affald er reduceret til et acceptabelt niveau. Der stilles derfor ikke vilkår om en øget registrering af affaldsproduktionen.

<p><i>Vilkår vedr. affaldshåndtering</i> Ingen specifikke vilkår</p>
--

Driftsforstyrrelser eller uheld og minimering af risiko samt gener i forbindelse med uheld

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overførslen af gylle. Det skal derfor sikres, at der ikke pumpes gylle udenfor tanken, ligesom overførslen skal ske under opsyn. Dette gør sig ligeledes gældende ved tankning af diesel.

Der skal udarbejdes en beredskabsplan, som fastlægger håndteringen af situationer med potentiel forureningsrisiko. Udover at være BAT, så er det Syddjurs Kommunes opfattelse, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for minkavleren, såfremt der skulle ske uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store hændelser som f.eks. brand, hærværk o.l.

Af beredskabsplanen skal fremgå, at akut forurening som følge af driftsuheld eller andet straks skal anmeldes til Alarmcentralen, og efterfølgende skal tilsynsmyndigheden (Syddjurs Kommune) kontaktes. Planen skal ajourføres og gennemgås med de ansatte mindst 1 gang årligt, og planen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder. Såfremt der sker væsentlige ajourføringer skal Syddjurs Kommune underrettes. Endvidere er planen kun anvendelig, hvis man har adgang til den. Der stilles derfor krav om, at den skal være let tilgængelig og synlig. Syddjurs Kommune vurderer, at risikoen for driftsforstyrrelser og uheld, som vil forårsage væsentlig forurening af miljøet, kan begrænses ved at foretage egenkontrol på ejendommen og ved vedligeholdelse af staldanlæg og landbrugsmaskiner.

Vilkår vedr. driftsforstyrrelser og uheld:

31. Tilsynsmyndigheden skal straks underrettes om driftsforstyrrelser eller uheld, der medfører forurening af omgivelserne eller indebærer en risiko for det. En skriftlig redegørelse for hændelsen skal være tilsynsmyndigheden i hænde senest en uge efter, at den er sket. Det skal fremgå af redegørelsen, hvilke tiltag der vil blive iværksat for at hindre lignende driftsforstyrrelser eller uheld i fremtiden. Underretningspligten fritager ikke virksomheden for at afhjælpe uheld.
32. Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Planen skal indsendes senest 6 måneder efter meddelelsen af denne godkendelse til tilsynsmyndigheden.
Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
 - a. Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
 - b. Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmeres og hvordan.
 - c. Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - d. Topografisk drænkort, der viser, hvortil overløb, spild og lækage vil løbe gennem afløb og dræn eller langs terrænets naturlige hældninger
 - e. En opgørelse over materiel, der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
33. Beredskabsplanen revideres/kontrolleres sammen med de ansatte mindst 1 gang årligt, så de er bekendt med indholdet. Den skal være let tilgængelig og synlig for ansatte og øvrige, der færdes på ejendommen. Hvis der ansættes udenlandsk arbejdskraft, skal indholdet være kendt af de ansatte). Beredskabsplanens indhold og opbevaringssted skal være kendt af virksomhedens ansatte og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.
34. Driftsforstyrrelser, som har betydning for det ydre miljø skal fremgå af driftsjournalen med tidspunkt mm. for eventuelle hændelser.

Spildevand, herunder regnvand

Spildevandet fra driftsbygningerne består af rengøringsvand fra fodersilo og fodervogn som ledes direkte til gyllebeholderen. Tagvand fra både nye og gamle haller nedsives lokalt. Spildevand fra husholdning og medarbejderfaciliteter ledes i 3-kammertank og videre ud i nedsivningsanlæg.

Med den beskrevne drift og reglerne beskrevet i § 66 i husdyrgødningsbekendtgørelsen er det vurderet, at håndtering af spildevand foregår miljømæssigt forsvarligt. Såfremt der foretages affedtning/vask af olierede maskindele, skal der etableres olieudskiller på afløbet inden spildevand ledes til gyllebeholder.

Vilkår vedr. spildevand fra drift:

- Ikke relevant

Kommunens samlede BAT-vurdering

Syddjurs Kommune vurderer, at der er taget de nødvendige forholdsregler under hensyn til økonomisk proportionalitet. Syddjurs Kommune vurderer derfor, at der for det ansøgte projekt i tilstrækkeligt omfang er redegjort for, at projektet opfylder BAT. Kommunen vurderer sammenfattende, at det opnåede niveau for BAT, med hensyn til staldteknologi, foder, forbrug af vand og energi og opbevaring/behandling af husdyrgødning samt management, og med de vilkår, der er stillet i denne godkendelse, lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse. Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering uden hensyn til, om beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesloven er overholdt.

Gener fra anlæg

Lugt - ansøgers redegørelse

Ventilationsluften fra hallerne medbringer en given mængde lugt. Da hallerne er med naturlig ventilation, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring hallerne, hvorved lugten formindskes. Herudover vil haller og foderopbevaring blive rengjort hyppigt, så der ikke opstår uhygiejniske forhold, og så lugtgenerne mindskes.

Da minkfarmen er beliggende fri og overholder lugtgeneafstanden til nabobeboelsen, samlet bebyggelse og byzone, er der som udgangspunkt ikke grundlag for at antage, at der er behov for særlige tiltag til begrænsning af lugt fra minkfarmen

Lugt - kommunens bemærkninger og vurdering

Lugt fra staldanlæg

Husdyrgodkendelsesloven fastlægger et bestemt beskyttelsesniveau for lugt fra staldanlæg. Lugtgenerne måles til tre forskellige typer af områder. Vurderingen, af om den ansøgte produktion lever op til husdyrgodkendelseslovens krav med hensyn til lugtgener for de respektive områder, baseres på en beregning af lugtgeneafstande i det elektroniske ansøgningsystem. Lugtgeneafstanden er et udtryk for, hvor langt væk fra produktionen, der vil kunne opleves uacceptable lugtgener. I tabellen herunder ses ændringen i lugtgeneafstanden før og efter udvidelsen, samt den mindste afstand til det pågældende område:

Område	Afstand fra lugtcentrum af anlæg (m)	Ukorrigeret geneafstand (m)	korrigeret geneafstand (m)*
Byzone/sommerhusområde (Kolind)	2704,74	669,71	669,71
Samlet bebyggelse (Nærmeste bolig / Sognevejen 12)	707,11	539,63	539,63
Enkelt bolig (Langelinie 5)	206,55	206,24	206,24

* Staldanlæg, der ligger mere end 1,2 gange den ukorrigerede geneafstand fra det pågældende område, bortskærmes.

Alle geneafstande er overholdt. (bilag 3).

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og gødningsopbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholder og møddingsplads mv. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft og håndtering og opbevaring af husdyrgødning. På Langelinie 7 er der åbne minkhaller, der sikrer en naturlig ventilation. Udmugningshalm fra minkburene opbevares på henholdsvis eksisterende møddingsplads og nye møddingsplads og overdækkes i overensstemmelse med gældende lovgivning. Flydende husdyrgødning opbevares i eksisterende gyllebeholder, der har naturligt flydelag og ny gyllebeholder, der får fast overdækning.

Der er sat vilkår om at sikre en god staldhygiejne, og om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal virksomheden lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og/eller behandling af staldlugtemissionen, således at lugten uden for ejendommen formindskes.

Lugt ved håndtering og udbringning af gylle

Udover selve staldanlægget, kan håndtering af gødning uden for staldanlægget, herunder udslusning til opbevaringsanlæg, omrøring og overpumpning til gyllevogn, også give anledning til lugt. Gylletankene er placeret i tilknytning til staldanlægget, og med den lovpligtige overdækning af gyllebeholderen i form af tæt flydelag, vil lugtgener fra opbevaring af gylle være begrænset.

I forbindelse med omrøring og udbringning af gylle vil der opstå lugtgener af kortere varighed. Gyllebeholderen og møddingspladserne er placeret relativt isoleret. Omrøring og udbringning af gylle vil derfor næppe påvirke mange i lokalområdet.

Det vurderes ud fra ovennævnte, at ejendommens lokaliseringsforhold er tilfredsstillende for et landbrug af denne størrelse. Med de stillede vilkår vurderer Syddjurs Kommune, at den ansøgte produktion ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for omkringboende til produktionen.

Fluer og skadedyr - ansøgers redegørelse

Der holdes generelt en god hygiejne i hallerne/staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af rotter og mus samt mulighederne for udklækning af fluelarver minimeres.

Flue- og rottebekæmpelse sker i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Fluer og skadedyr - kommunens bemærkninger og vurdering

Det er af stor betydning for fluebekæmpelse på ejendomme med mink, hvordan oprensningsmateriale/halmrester fra minkfarmen håndteres. Jf. § 70 i husdyrgødningsbekendtgørelsen, skal derfor overalt på farmen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme udarbejdet af Institut for Agroøkologi, se bilag 7 (p.t. gældende retningslinier). Af retningslinjerne fremgår blandt andet, at udmugning og renholdelse for gødning, foderrester og fugtig halm er den vigtigste faktor i fluebekæmpelse.

Der skal føres logbog med angivelse af tidspunkter og forbrug af midler til fluebekæmpelse samt føres logbog med

Endvidere skal hele ejendommen og dens omgivelser holdes i en renlig og ryddelig stand, og foder opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Eventuelle gener fra rotter som straks skal afhjælpes jf. retningslinjer i Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (BEK nr. 913 af 27/06/2016).

Syddjurs Kommune vurderer, at ved overholdelse af disse vilkår, vil den ansøgte produktion ikke medføre væsentlige problemer med fluer eller andre skadedyr.

Støj og støv - ansøgers redegørelse

Støv fra foderhåndtering

Der er ingen støvgener ved håndtering af foder til minkene, da foderet er vådt.

Støvgener ved halmstrøelse

Der vil kun være mindre støvgener ved strøning med halm. Det vurderes, at støvet fra strøning ikke udgør en støvgene ved naboer, da der er min 100 m til nærmeste beboelse målt fra nærmeste minkhal.

Støj

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt inden for normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelser i forbindelse med levering af foder og afhentning af gylle.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med minkfarmens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støvgener.

Støj fra ventilationsanlæg

Der er ikke støj fra naturlig ventilation.

Støj fra transport

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder og afhentning af husdyrgødning. Transporterne vil primært foregå inden for normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støvgene fra transporterne.

Støj og støv - kommunens bemærkninger og vurdering

Pelsning af dyrene foregår på anden ejendom, så den støj der kan forekomme på ejendommen i forbindelse med transport til og fra ejendommen. Med baggrund i den forholdsvis begrænsede støj, der kan komme fra virksomheden, er det vurderet, at det ansøgte ikke vil give væsentligt øgede støjpåvirkninger og deraf følgende gener for de omkringboende.

På baggrund af ovenstående, er det ikke fundet nødvendigt at kræve en støjmåling udført. Dog fastsættes der vilkår om, at anlægget skal overholde de vejledende støjgrænser for det åbne land (område type 3 jf. Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra virksomheder). Såfremt der skulle opstå

gener for de omkringboende, eller såfremt tilsynsmyndigheden finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger efter nærmere definerede anvisninger.

Støvgener fra farmen forventes heller ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, således at støvgener begrænses mest muligt. Dette kan blandt andet gøres ved, at al transport til og fra virksomheden foregår ved hensynsfuld kørsel, og ved at alle aktiviteter på bedriften planlægges, så omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Syddjurs Kommune vurderer hermed, at der ikke vil være væsentlige støvgener fra produktionen, men stiller vilkår til, at såfremt der opleves gener, skal der udarbejdes en handlingsplan til minimering heraf. Ligeledes vurderer Syddjurs Kommune, at de generelle regler vedrørende støj er tilstrækkelige, og vilkår om støj er derfor baseret på Miljøstyrelsens anbefalede niveau. Der er stillet vilkår om, at såfremt Syddjurs Kommune vurderer det nødvendigt, kan der kræves, at virksomheden for egen regning dokumenterer, at støjbidraget ikke overskrider niveauet i de generelle regler. Støjmålingen kan kun kræves udført en gang årligt, medmindre seneste måling viser, at støjvilkårene ikke overholdes. Støjgrænserne vedrører de stationære støjkloder. Normal kørsel med landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af støjgrænserne i vilkårene.

Syddjurs Kommune vurderer samlet, at støj og støv fra produktionen på ejendommen ikke giver anledning til væsentlig gene for de omkringboende.

Lys - ansøgers redegørelse

Lys i hallerne

I perioden medio marts til primo april er der lys i de nordligste haller, hvor avlsdyr er opstaldet. Dette af hensyn til reproduktion. Døgnet forlænges med 1 time morgen og 1 time aften, hvilket vurderes ikke er til gene for naboer.

Udendørslys

Der er ikke opsat udendørslys på minkfarmen. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning uden for bygningerne om natten.

Lys - kommunens bemærkninger og vurdering

Der er ingen nabobeboelser i umiddelbar nærhed af staldanlægget, hvorfor lys (som der ikke er meget af jf. ansøgers redegørelse) ikke forventes at medføre gener for omkringboende. Syddjurs Kommune vurderer, at eventuelle lysgener fra virksomheden vil være meget begrænset. På baggrund af ovenstående forventer Syddjurs Kommune ingen væsentlige problemer med lysforhold. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal virksomheden lade foretage undersøgelse af forskellige lyskloder, således at gener fra lyset uden for ejendommen kan minimeres.

Vilkår til minimering af gener fra anlæg:

35. Virksomheden skal indrettes således, at der ikke opstår væsentlige støv og lysgener for omkringliggende nabobeboelser, bymæssig bebyggelse eller virksomheder. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at bedriften giver anledning til flere støj-, støv- eller lysgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden.
36. Der skal til stadighed tilstræbes vedligeholdelse, renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs og udendørs arealer, således at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Herunder skal foder opbevares, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr.
37. Der skal føres logbog med angivelse af tidspunkter og forbrug af midler til fluebekæmpelse. Bekæmpelse skal desuden foretages på Syddjurs Kommunes forlangende.
38. Landbrugsdriften på ejendommen må ikke give anledning til lugtgener, som af Syddjurs Kommune vurderes til at være væsentlige, uden for ejendommens areal. Såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere lugtgener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre denne. Samtlige udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af virksomheden. Staldbelægningen må på intet tidspunkt medføre en lugtemission, der giver lugtgeneafstand for henholdsvis byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig som angivet i miljøgodkendelsens tabel 1.
39. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, må i intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Periode	Tidsrum	Værdi	Midlingstid
Hverdage	kl. 07.00 -18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	kl. 07.00 -14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	kl. 14.00 -18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	kl. 07.00 -18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften – alle dage	kl. 18.00 -22.00	45 dB(A)	1 time
Nat – alle dage	kl. 22.00 -07.00	40 dB(A)	½ time
Spidsværdi	Kl. 22-07	55	-

Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder".

Brugen af landbrugsredskaber i marken er undtaget fra støjgrænserne. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støjbelastede driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.

40. Tilsynsmyndigheden kan kræve dokumentation for, at grænseværdierne for støj er overholdt, dog højst 1 gang årligt, medmindre den seneste kontrol viser, at vilkåret herover ikke kan overholdes. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling – ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen.

Transport - ansøgers redegørelse

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med foder og husdyrgødning. Transporterne sker primært med lastbil. Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå gener fra transport.

Nedenstående transporter er anslået:

Transporter	Før udvidelse	Efter udvidelse
	antal/år	antal/år
Foderlevering	300	300
Levering af halm	2	3
Afhentning af minkkroppe til pelsning på anden ejendom	22	22
Transporter med husdyrgødning	35-50	110-130
Afhentning af affald	12	12
Andet/diverse	10	20
<u>I alt</u>	<u>381-396</u>	<u>467-487</u>

Transport - kommunens bemærkninger og vurdering

Der sker en stigning i antallet af transporter på ca. 30%. I overensstemmelse med ansøgningens beskrivelse af transport og med de stillede vilkår, vil størstedelen af transporterne ske indenfor normal arbejdstid. Indkørslen op ad naboen mod øst, må ikke anvendes til erhvervsmæssig kørsel. Af hensyn til ral på Langelinie, skal der etableres fast belægning på indkørselsvejen, det kan f.eks. være asfalt eller belægningssten.

Vest for indkørslen står der 3 rækker træer. For at forbedre udsynet for trafikanter, på vej ud fra den vestlige indkørselsvej, skal rækken af træer nærmest Langelinie fjernes. Der stilles vilkår om dette. Der må dog plantes buske på dette sted, som dog ikke må have en højde på mere end 80 cm.

Figur 1: Oversigt over udkørsels forhold

Oversigt over de 5 m, hvor der skal etableres fast belægning (rød streg) samt hvor der skal fældes træer (rød markering).

Syddjurs Kommune vurderer at transporten, med de stillede vilkår, ikke vil medføre væsentlige øgede gener.

Vilkår vedr. transport:

41. Transport skal i videst muligt omfang foregå indenfor normal arbejdstid.
42. Der skal etableres fast belægning på det første 5 meter ved indkørslen markeret i figur 1.
43. Der små ikke være beplantning på over 80 cm højde på den i figur 1 viste markeringen.
44. Indkørslen op ad naboen mod øst, må ikke anvendes til erhvervsmæssig kørsel.

Forurening fra anlæg

Ammoniak og natur - ansøgers redegørelse

Projektet vil medføre en beregnet totalemission fra stald og lager på ca. 8071 kg N/år, hvilket svarer til en meremission på ca. 4041 kg N/år. Det generelle ammoniakreduktionskrav er overholdt med ca. 2.612 kg N/år.

Vurdering af påvirkninger på naturområder jf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Beskyttelsesniveauet for ammoniak fremgår af følgende tabel:

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 (ammoniakfølsomme naturtyper beliggende <i>inden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder)	Max. total deposition (afhængig af antal husdyrbrug i nærheden af naturområdet): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 (ammoniakfølsomme naturtyper beliggende <i>uden</i> for internationale naturbeskyttelses-områder: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha som er omfattet af § 3)	Max. total deposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove.	Max. mer deposition på 1,0 kg N/ha pr. år. Kommunen kan tillade en merdeposition, der er større end 1,0 kg N/ha pr. år, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha pr. år.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne. De er kortlagt af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Nærmeste kategori 1-natur er EF-habitatområde nr. 230 "Kaløskovene og ka-

løvig" – mere end 9 km sydvest for minkhallerne og EF-habitatområde nr. 44 "Stubbe sø" mere end 9 km syd for minkhallerne (se bilag 5). Der er beregnet en deposition på 0,0 kgN/ha/år i naturområdet. Beskyttelsesniveauet vurderes overholdt.

Der vurderes ikke at være belæg for at skærpe beskyttelsesniveauet, da Syddjurs Kommune vurderer, at emission, i den aktuelle beregnede størrelsesorden, ikke vil have nogen målbar effekt på bevaringsstatus for naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus, tilgængelig litteratur om trusler i Natura 2000-områderne og ikke mindst afstanden fra driftsbygningerne på Langelinie 7 til Natura 2000-områderne.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur udgøres af ammoniakfølsomme områder uden for Natura 2000-områder, nærmere bestemt højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev beliggende ca. 1,6 km øst for anlægget (se bilag 8).

Udvidelsen medfører en totalbelastning på 0,1 kgN/ha/år, svarende til en merbelastning på 0,1 kgN/ha/år på naturområdet. Dette er under afskæringskriteriet på 1 kg. Beskyttelsesniveauet er dermed overholdt. Der vurderes ikke at være belæg for at skærpe beskyttelsesniveauet.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur udgøres af øvrige ammoniakfølsomme § 3-arealer, - som minimum heder, moser og overdrev, samt ammoniakfølsomme skove. Der er alene mulighed for at regulere, hvis der som følge af et projekt sker en merdeposition på over 1 kg. Kommunen kan dog på baggrund af en konkret vurdering stille krav om en maksimal merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år, såfremt en kategori 3-natur har en særlig regional eller lokal naturinteresse. Der er ikke særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser i området, og der er ingen kategori 3-naturområder der i IT-ansøgningssystemet er beregnet til at modtage en merdeposition på over 1 kgN/ha/år, se bilag 8.

Den nærmeste kategori 3-natur er en potentiel ammoniakfølsom skov der er beliggende 368 m nord for ejendommen. Der er hertil beregnet en merdeposition på 1,1 kg. Syddjurs kommune har i den forbindelse vurderet, at den udpegede skov ikke er en ammoniakfølsom skov. Vurderingen er sket på baggrund af, at det ikke er en historisk skov, men en nyere nåleskov, med spredte bevoksninger af løvtræer. Det er derfor vurderet at tålegrænsen for skoven ligger imellem 15-20 kg/ha/år. Baggrundsbelastningen for området ligger på 12 kg/ha/år.

Syddjurs Kommune vurderer, at beskyttelsesniveauet for ammoniakpåvirkning af natur er overholdt.

Natura 2000-vurderinger i relation til bedriften

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrlovens §§ 10, 11, 12 eller 16, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af vis-

se arter (habitatbekendtgørelsen) § 7, stk. 1, jf. § 8, stk. 6, nr. 2. Ved EF-domstolens dom af 7. september 2004 i sag C-127/02 (Waddenzee-dommen) er der fastlagt principper for habitatvurderinger. I dommen fastslås således, at gennemførelse af en nærmere konsekvensvurdering af et projekts miljøpåvirkning af et EF-habitatområde er betinget af, at der foreligger sandsynlighed eller risiko for, at projektet vil påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 43), at en konsekvensvurdering skal gennemføres, hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke habitatområdet væsentligt (præmis 45), og at et projekt anses for at kunne påvirke et habitatområde væsentligt, når projektet risikerer at skade områdets bevaringsmålsætning (præmis 49).

Ifølge dommens præmis 61 indebærer en konsekvensvurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, at alle de aspekter af et projekt, som i sig selv eller i sammenhæng med andre planer eller projekter kan påvirke bevaringsmålsætningen, skal identificeres før projektets godkendelse under hensyn til bedste videnskabelige viden på området, og der kan kun meddeles godkendelse af et projekt, hvis miljømyndigheden ud fra konklusionen på konsekvensvurderingen har opnået vished for, at projektet ikke har skadelige virkninger på habitatområdets integritet. En sådan vished er opnået, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at der ikke er sådanne virkninger.

Habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, er udmøntet i §§ 7 og 8 i bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

Det kan uden rimelig tvivl fastslås, at en udvidelse og godkendelse af virksomhedens samlede produktion ikke vil påvirke opretholdelsen af en gunstig bevaringsstatus for de beskyttede arter og naturtyper negativt i de berørte internationale naturbeskyttelsesområder. Dette fordi afstanden er 9 km og depositionen af ammoniak er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Staldanlægget i relation til Bilag IV-arter

Der er ikke registreret forekomster af Bilag IV-arter indenfor 1 km fra ejendommen. Det vurderes derfor, at projektet ikke negativt vil forringe tilstand og levevilkår for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV. Vurderingen bygger på en kombination af emissionens størrelse, viden om kriterier for gunstig bevaringsstatus for dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, og kommunens viden om forekomst af arterne.

Røddlistede, fredede eller ammoniakfølsomme arter

Der er ikke registreret ammoniakfølsomme arter indenfor 1 km af bedriften.

Konklusion – anlægget

Det er kommunens samlede vurdering at den ansøgte drift, med de hertil stillede vilkår, er foreneligt med habitatdirektivforpligtelsen og beskyttelsen af arealer omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Syddjurs Kommune vurderer ligeledes, at der ikke er belæg for at stille yderligere vilkår om ammoniakreducerende teknologi.

Vilkår til anlæggets ammoniakpåvirkning af beskyttet natur:

Ingen udover det fastsatte ammoniakemissionsniveau, se vilkår 11.

Alternative løsninger og 0-alternativet - ansøgers redegørelse

Alternative løsninger har været diskuteret, men det vurderes, at det ansøgte projekt tager hensyn til naboerne og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv pelsdyrproduktion.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis ikke udvidelsen finder sted. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærdsmæssigt perspektiv vil dette være uhensigtsmæssigt.

Alternative løsninger og 0-alternativet - kommunens bemærkninger og vurdering

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser, der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktionsniveau. Det vil sige en bibeholdelse af den tilladte produktion på ejendommen. Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring gården ikke øges yderligere.

Det er kommunens vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen ikke påvirker lokalområdet i væsentlig negativ retning. Med hensyn til nabogener, set i forhold til 0-alternativet, er det kommunens vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring gården eller for det omkringliggende samfund.

Det er kommunes vurdering, at de socioøkonomiske konsekvenser ved 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau, vil være en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser, f.eks. eksportindustrien, men også i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes, at samfundets indkomstdannelse mindskes.

Syddjurs Kommune vurderer, at der samlet set ikke kan opstilles væsentlige alternativer, som kan sammenlignes eller vurderes som værende bedre end det ansøgte projekt. På denne baggrund stilles der ingen vilkår

Husdyrbrugets ophør

Ansøgers redegørelse - husdyrbrugets ophør

Ved bedriftens ophør rengøres stalde, haller og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af haller og fortank vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket. Desuden vil en evt. forurening kun kunne stamme fra håndtering af husdyrgødning. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere.

Kommunens bemærkninger og vurdering – husdyrbrugets ophør

Kommunen skal fastsætte krav om, at der ved ophør af driften skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Syddjurs Kommune vurderer, at den største forureningsfare ved ophør af husdyrbruget vil stamme fra staldanlæg og opbevaringsanlæg for husdyrgødning.

Udover at alt affald skal afskaffes i overensstemmelse med affaldsbekendtgørelsen, skal bedriften som minimum sørge for at staldanlæg og opbevaringsanlæg renses og tømmes for husdyrgødning, ved husdyrbrugets ophør. Det er Syddjurs Kommunes vurdering, at de stillede vilkår vedr. bedriftens ophør, er tilstrækkelige i forhold til at undgå forureningsfare og til at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende miljømæssig stand herunder varetagelse af landskabelige hensyn.

Vilkår vedr. ophør af virksomheden:

45. Ved ophør af driften skal virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at imødegå fremtidig forurening af jord og grundvand og bringe stedet tilbage i en miljømæssig tilfredsstillende tilstand. Der skal som minimum udføres følgende:

- Haller, gyllebeholdere, fortanke, rørsystemer, gyllekanaler/kummer mv. skal tømmes og rengøres for husdyrgødning, der bortskaffes efter gældende regler.
- Stoffer såsom olie, restkemikalier, olieaffald, medicinaffald mv. skal bortskaffes i henhold til det til enhver tid gældende regulativ for Syddjurs Kommune.

SYDDJURS KOMMUNES SAMLEDE VURDERING

Syddjurs Kommune vurderer sammenfattende på baggrund af den miljøtekniske redegørelse og vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forureningen fra husdyrbruget ved anvendelse af den bedste tænkelige teknik, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet i ansøgning om godkendelse og efterlever vilkårene i nærværende miljøgodkendelse. Samtidig vurderes det, at husdyrbruget kan drives på stedet uden væsentlige gener for omgivelserne og i overensstemmelse med habitatforpligtelsen.

HØRING

Udkastet til denne miljøgodkendelse har været i 6 ugers høring hos sagens parter (bilag 1) fra den 12. februar 2018 indtil den 26. marts 2018.

Alle beboere inden for lugtkonsekvensradius er blevet hørt. Lugtkonsekvensradius er beregnet i henhold til Natur- og Miljøklagenævnsafgørelse NMK-131-00200 (25. aug. 2014) som $1,6 \times LE^{0,6}$, hvor $LE = OU/0,84$. IT-ansøgningssystemet angiver, at den faktiske lugt fra den samlede produktion er 52922 OU. Syddjurs Kommune har ud fra ovenstående formel beregnet lugtkonsekvensradius således:

$1,6 \times (52922/0,84)^{0,6} = 1212,65$ m. Alle naboer indenfor en radius af 1213 meter er derfor blevet hørt.

I høringsperioden modtog Syddjurs Kommune flere indsigelser og bemærkninger til det ansøgte projekt. De indkomne bemærkninger er indgået i sagsbehandlingen. Indsigelserne er blevet vurderet og Syddjurs Kommunes vurdering af klagepunkterne fremgår emnevist nedenfor.

I forbindelse med en tidligere behandling af ansøgning om miljøgodkendelse på ejendommen Lange-linie 7, indkom der bemærkninger i nabohearingsperioden. Disse bemærkninger blev vurderet og beskrevet i miljøgodkendelsen af 19. januar 2016. Der blev herunder vurderet på emner som Landskabelig påvirkning, lugtgener, transport til og fra ejendommen, gødningsopbevaring og skadedyr. Kommunens vurderinger af de tidligere indkomne bemærkninger, er ligeledes indgået i vurderingerne i sagsbehandlingen af den nuværende ansøgning.

Ejer er kommet med besvarelse på indsigelserne, besvarelsen ligger som bilag 8.

LUGT

Indsigelse:

Det fremføres, at der allerede ved det nuværende produktionsniveau er lugtgener fra ejendommen, især ved vindstille vejforhold og hvor vinden kommer fra minkfarmen og over imod nabo.

Kommunens bemærkning:

Ved etablering, udvidelse eller geneforøgende ændring af en minkfarm med under 10.000 årstæver skal der fra de berørte minkhaller være mindst 100 m til nabobeboelse og mindst 200 m til 1) byzone eller sommerhusområde, 2) områder, der i kommuneplanens rammedel er udlagt til byzone eller sommerhusområde, og 3) områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner

eller lignende, jf. pelsdyrbekendtgørelsens § 3, stk. 2, nr. 2, jf. § 2 (de afstandskrav der var gældende på ansøgningstidspunktet – tilsvarende afstandskrav er nu indskrevet i husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 3). På baggrund af ovenstående er der i godkendelsen indsat vilkår om, at der ikke må ske udvidelse i hallen nærmest Langelinie 5. Syddjurs Kommune har konstateret, at afstandskravene er overholdt i denne sag, jf. tabel 1.

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, kan kommunen ikke meddele godkendelse efter husdyrgodkendelsesloven, hvis det ansøgte vurderes at medføre "væsentlige virkninger på miljøet", hvorved bl.a. forstås, at det i bekendtgørelsens bilag 3 fastsatte beskyttelsesniveau for lugt overskrides. Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B, skal der beregnes en nødvendig geneafstand ud fra både den nye lugtvejledning (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug) og FMK-vejledningen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter disse to vejledninger.

I Sommeren 2016 kom der skærpede lugtgeneberegninger, de er disse skærpede krav der er beregnet ud fra i denne afgørelse.

Syddjurs Kommune har konstateret, at beregningerne foretaget i det elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtbeskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, punkt B, er overholdt i forhold til alle tre genekategorier: Byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone m.v. og enkeltboliger. Der er ikke belæg for at stille yderligere krav til lugt.

Ejendommens lokalisering er således efter udvidelsen i overensstemmelse med de lovfastede afstandskrav, og forvaltningen har henholdt sig til de gældende regler på området, og kan ikke afvise at godkende udvidelsen på baggrund af lokaliseringen. Der vurderes ikke at gøre sig særlige omstændigheder gældende i det ansøgte projekt, som kan begrunde en skærpelse af lovens krav.

I overensstemmelse med Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse (se f.eks. NMK-131-00188 fra nov. 2015) har kommunen stillet vilkår (vilkår 36) om, at der skal være en god standard for rengøring, og om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt kommunen finder det nødvendigt, skal virksomheden foretage en undersøgelse af forskellige tiltag og lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som godkendes af kommunen, og derefter gennemføre dem, således at lugten uden for ejendommen formindskes (vilkår 38).

Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om hyppigheden for udslusning af gylle (vilkår 13), herunder vilkår om egenkontrol i form af logbøger der tjekkes af kommunen ved tilsyn. I overensstemmelse med Natur- og Miljøklagenævnets praksis (se f.eks. NMKN 131-00214 og NMK 131-00206 fra dec. 2015) har kommunen stillet vilkår om, at driften ikke må give anledning til lugtgener som af tilsynsmyndigheden vurderes at være væsentlige for området (vilkår 36), og at der skal føres logbog med angivelse af tidspunkter og metoder til rensning i, under og omkring burene (vilkår 15).

Det er lovpligtigt at have tæt flydelag på gyllebeholdere, og såfremt dette overholdes, er lugtafgivelsen fra gyllebeholdere acceptable. Fast strøelse, der opbevares på møddingsplads, skal i henhold til lovgivningen overdækkes, i perioder uden daglig tilførsel.

SKADEDYR

Indsigelse:

Der opleves fluegener, samt gener fra støj og ekskrementer fra mågeflokke.

Kommunens bemærkning:

Vedr. fluer:

Der stilles vilkår om (vilkår 37), at der skal foretages effektiv fluebekæmpelse. Der skal ligeledes opretholdes en god rengøringsstandard og vedligeholdes, og holdes ryddeligt på virksomhedens indendørs og udendørs arealer, således at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr. Forvaltningen har stillet vilkår om, at fluebekæmpelsen skal være effektiv og dokumenteres (jf. vilkår nr. 37) og endvidere til enhver tid være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi p.t. "RETNINGSLINIER FOR FLUEBEKÆMPELSE PÅ PELSDYRFARME" fra 2016.

Opsamlingen af gødning og urin, der falder ved siden af renderne, skal mindst én gang om ugen fjernes fra gulve, (vilkår 14). Af vilkår 14 fremgår, at også gødningsrester på kanten og ved siden af gyllerenderne skal fjernes ved de ugentlige udmugninger.

Der skal føres logbog over den udførte flueforebyggelse og -bekæmpelse. Logbogen skal indeholde optegnelser, der viser middel, anvendt mængde og dato for anvendelse for fluebekæmpelse.

Kommunen fører tilsyn med, at de fastsatte vilkår efterleves, herunder at opbevaring af foder og døde dyr sker i overensstemmelse med reglerne. Bekæmpelse af skadedyr skal desuden foretages på Syddjurs Kommunes forlangende.

Vedr. måger:

Der er fra centralt hold lavet forsøg med flere forskellige tiltag til at forsøge at minimere gener fra mågefugle på minkfarme. Effekten af disse er mere eller mindre tvivlsomme og mere eller mindre veldokumenterede, og nogle er meget omkostningstunge. Opstillinger af f.eks. gaskanoner giver erfaringsmæssigt fra andre kommuner blot problemer med støj. Kommunen vurderer ikke, at det vil være proportionelt at pålægge ansøger at etablere foranstaltninger, der endnu ikke er påvist at fungere.

KLAGEVEJLEDNING

Godkendelsen er truffet i henhold til Lov nr. 1572 af 20/12/2006 om miljøgodkendelse af husdyrbrug (med senere ændringer) og kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Godkendelsen er offentliggjort på Syddjurs Kommunes høringsportal den 25.04.2018. Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til husdyrgodkendelsesloven, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet indenfor 4 uger efter afgørelsens offentliggørelse, dvs. senest den 23.05.2018.

En eventuel klage over denne afgørelse har ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 stk. 1 i husdyrgodkendelsesloven. Natur- og Miljøklagenævnet kan ved sin behandling stadfæste, ændre eller ophæve godkendelsen.

En eventuel klage skal indgives via Klageportalen, som kan findes via et link på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk eller direkte på www.borger.dk eller www.virk.dk. På www.borger.dk eller www.virk.dk, skal der logges på, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Syddjurs Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at der indbetales et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er for virksomheder og organisationer fastsat til 1.800 kr. og for privatpersoner er klagegebyret fastsat til 900 kr. som indbetales med betalingskort i Klageportalen.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) Klageren får helt eller delvis medhold i sagen, eller
- 3) Klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelsen som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Syddjurs Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes

Nærmere vejledning omkring brug af Klageportalen findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside, www.nmkn.dk samt på www.borger.dk og www.virk.dk.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen dvs. naboer og klageberettigede personer, organisationer og myndigheder i forskelligt omfang. Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelseslovens § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Følgende er underrettet om afgørelsen:

- Sagens parter (bilag 1)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dnsyddjurs-sager@DN.dk
- Miljø- og Fødevareministeriet, Departementets Serviceenhed, Slotsholmsgade 12, 1216 København K, mfvm@mfvm.dk
- Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4b, 2200 Kbh. N, husdyr@ecocouncil.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV, senord@sst.dk
- Danmarks Sportsfiskeriforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalgruppe Syddjurs v. Joy Klein, Kirkevænget 2, 8410 Rønne, syddjurs@dof.dk
- Esben Kannegaard, Østjydsk Museum, ekn@museumoj.dk

Godkendelsen kan endvidere ses på Syddjurs Kommunes hjemmeside www.syddjurs.dk.

LOVGRUNDLAG

NB: sagen er behandlet efter de love der var gældende på ansøgningstidspunktet

- Husdyrgodkendelsesloven: Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (Lov nr. 1572 af 20/12/2006) med senere ændringer.
- Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, nr. 916 af 23/06/2017) med senere ændringer.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om erhvervmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (bekendtgørelse nr. 865 af 23/06/2017).
- Miljøstyrelsens digitale Wiki-vejledning (Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug) på www.mst.dk.
- Museumsloven: Bekendtgørelse af museumsloven (LBK nr. 358 af 08/04/2014) med senere ændringer
- Naturbeskyttelsesloven: Lov om naturbeskyttelse (lovbek. nr. 934 af 27/06/2017) med senere ændringer.
- Habitatbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (bek. nr. 926 af 27/06/2016) med senere ændringer.
- Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV.
- Kommuneplan for Syddjurs Kommune 2016.
- Syddjurs Kommunes Naturkvalitetsplan 2016.
- Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevand ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven af 24/06/2010 samt Supplement til den digitale husdyrvejledning om kommunernes opgørelse af dyretryk af 28/02/2011.
- Bekendtgørelse om affald, nr. 1309 af 18.12.2012, med senere ændringer.
- Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, nr. 913 af 27/06/2016.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1984 om ekstern støj fra virksomheder.

Sagens parter og høringsberettigede

Virksomheden:

Langelinie mink, Langelinie 7, 8560 Kolind, v Jens Friis, Maarupvej 35, 8560 Kolind

Organisationer:

Miljø- og Fødevarerministeriet, Departementets Serviceenhed, Slotsholmsgade 12, 1216 København K, mfvm@mfvm.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø, dnsyddjurs-sager@DN.dk

Det Økologiske råd, Blegdamsvej 4b, 2200 København N, husdyr@ecocouncil.dk

Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Nord, Langelandsvej 8, 8940 Randers SV, senord@sst.dk

Dansk Sportsfiskeriforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalgruppe Syddjurs v. Joy Klein, Kirkevænget 2, 8410 Rønne, syddjurs@dof.dk

Esben Kannegaard, Museum Østjylland, ekn@museumoj.dk

Naboer (inden for konsekvensradius)

Maia Henriksen	Bendstrupvej 76	8541 Skødstrup
Kenni Ibsen	Drammelstrupvej 10	8400 Ebeltoft
Niels Rasmussen	Gammellosevej 177 A	2800 Kgs. Lyngby
Ejnar Friis Pedersen	Gartnervangen 8	8410 Rønne
Marianne Jensen	Hjørnestien 4	8400 Ebeltoft
Ole Sørensen	Horstvedvej 5	8560 Kolind
Jørgen Andersen	Horstvedvej 7	8560 Kolind
Mikal Voigt Kjeldsen	Kanalvej 85	8560 Kolind
Dorit Zako Groth Anderson	Kelstrupvej 1 A	8560 Kolind
Søren Allan Anderson	Kelstrupvej 1 A	8560 Kolind
Tina Birthe Hansen	Kelstrupvej 2	8560 Kolind
Jens Aage Zacho	Kukkebakvej 16	8560 Kolind
Anne Frøkiær	Kærbyvej 1	8560 Kolind
Niels Nørlund Rasmussen	Kærbyvej 1	8560 Kolind
Anette Olsen	Kærbyvej 10	8560 Kolind
Brian Ejsskjær Broni	Kærbyvej 12	8560 Kolind
Juliane Kirkegaard Broni	Kærbyvej 12	8560 Kolind
Anders Pedersen	Kærbyvej 14 A	8560 Kolind
Anders Hørup	Kærbyvej 4	8560 Kolind
Annette Christoffersen	Kærbyvej 8	8560 Kolind
Karsten Helweg	Langelinie 1	8560 Kolind
Merete Sloth Jensen	Langelinie 11	8560 Kolind
Niels Jørn Sloth Jensen	Langelinie 11	8560 Kolind

Jan Kristian Kjeldsen	Langelinie 13	8560 Kolind
Danny Hastrup Eland	Langelinie 15	8560 Kolind
Ditte Hastrup Eland	Langelinie 15	8560 Kolind
Elin Lisbeth Gregersen	Langelinie 17	8560 Kolind
Dan Hald Kristensen	Langelinie 19	8560 Kolind
Morten Sloth Jensen	Langelinie 2	8560 Kolind
Thomas Hald Kristensen	Langelinie 21	8560 Kolind
Heidi Persson Schmølz	Langelinie 23	8560 Kolind
Knud Schmølz	Langelinie 23	8560 Kolind
Kaspar Krogh	Langelinie 3	8560 Kolind
Mette Krogh	Langelinie 3	8560 Kolind
Rasmus Klessner Hansen	Langelinie 4	8560 Kolind
Martin Daugbjerg Sørensen	Langelinie 5	8560 Kolind
Karen Bech-Pedersen	Langelinie 9	8560 Kolind
Knud Ehrenreich	Maarupvej 46	8560 Kolind
Dorthe Nielsen	Nødagervej 33 A	8560 Kolind
Flemming Sveigaard	Nødagervej 33 A	8560 Kolind
Kaj Otto Rasmussen	Nødagervej 35	8560 Kolind
Flemming Helge Rafn	Nødagervej 36	8560 Kolind
Henrik Grønbæk Juncker	Nødagervej 37	8560 Kolind
Martin Jacobsen	Nødagervej 37	8560 Kolind
Dan Primdal Højsgaard	Nødagervej 38	8560 Kolind
Anja Kjær Ringsbo	Nødagervej 40	8560 Kolind
Kent Møller Gregersen	Nødagervej 40	8560 Kolind
Bo Hallberg	Nødagervej 41	8560 Kolind
Rebekka Ekstrand Hallberg	Nødagervej 41	8560 Kolind
Finn Holst Rafn	Nødagervej 42	8560 Kolind
Anders Engesgaard	Nødagervej 44	8560 Kolind
Charlotte Freund	Nødagervej 45	8560 Kolind
Ingvard Freund	Nødagervej 45	8560 Kolind
Frank Sørensen	Nødagervej 46	8560 Kolind
Lone Pedersen	Nødagervej 46	8560 Kolind
Hanne Bilstrup	Nødagervej 47 A	8560 Kolind
Jonna Rasmussen	Nødagervej 47 B	8560 Kolind
Anne Nordstrøm Kjær	Nødagervej 47 C	8560 Kolind
Peter James Christopher Williams	Nødagervej 47 C	8560 Kolind
Gerda Theodora Friis	Nødagervej 48	8560 Kolind
Flemming Larsen	Nødagervej 49	8560 Kolind
Daniel Mygind Petersen	Nødagervej 50	8560 Kolind
Leah Meineche	Nødagervej 50	8560 Kolind
Kurt Allan Madsen	Nødagervej 51	8560 Kolind
Inger Margrethe Henriksen	Nødagervej 52	8560 Kolind
Inge Gejl Pedersen	Nødagervej 53	8560 Kolind
Michael Juhl Nielsen	Nødagervej 53	8560 Kolind
Arne Jensen	Nødagervej 54	8560 Kolind
Laila Myrna Andreassen	Nødagervej 55	8560 Kolind
Torben Andreassen	Nødagervej 55	8560 Kolind
Pernille Bonde Sørensen	Nødagervej 56 A	8560 Kolind

Tommy Muxoll Nielsen	Nødagervej 56 A	8560 Kolind
Brian Friis Pedersen	Nødagervej 57	8560 Kolind
Henrik Friis Pedersen	Nødagervej 59	8560 Kolind
Michael Houstrup	Nødagervej 63	8560 Kolind
Michael Houstrup	Nødagervej 63	8560 Kolind
Bo Ibsen	Nødagervej 69	8560 Kolind
Ulrik Holm	Over Vrøndingvej 47	8700 Horsens
Signe Diness Schöffner	Poppelvej 32	8550 Ryomgård
Tom Preben Kjærsgaard Post	Poppelvej 32	8550 Ryomgård
Ole Mikael Maarslet	Skaarupvej 1	8560 Kolind
Keld Johnsen	Skaarupvej 12	8560 Kolind
Finn Vejsgaard Jensen	Skaarupvej 14	8560 Kolind
Kim Leon Neutsch	Skaarupvej 3	8560 Kolind
Steen Brøgger	Skaarupvej 4	8560 Kolind
Gert Haue	Skaarupvej 5	8560 Kolind
Carl Torben Scholz	Skaarupvej 6	8560 Kolind
Nicolai Guldmand Blom Andersen	Skaarupvej 7	8560 Kolind
Kirsten Skou Schnell	Skaarupvej 8	8560 Kolind
Helle Toft Nørgaard	Sognevejen 1	8560 Kolind
Nødager Kirke	Sognevejen 10	8560 Kolind
Sara Kirstine Grønberg	Sognevejen 11	8560 Kolind
Mads Øvli Bilstrup	Sognevejen 12	8560 Kolind
Linda Grentzmann	Sognevejen 13	8560 Kolind
Thomas Christensen	Sognevejen 13	8560 Kolind
Poul Holm	Sognevejen 14	8560 Kolind
Jens Meyland	Sognevejen 16	8560 Kolind
Margit Haunstrup Meyland	Sognevejen 16	8560 Kolind
John Martin Gregersen	Sognevejen 17	8560 Kolind
Anna Nyvang Dalgaard	Sognevejen 18	8560 Kolind
Thomas Nyvang Dalgaard	Sognevejen 18	8560 Kolind
Henning Jensen	Sognevejen 2	8560 Kolind
Orla Villy Johansen	Sognevejen 20	8560 Kolind
Jens Elgaard Schmidt	Sognevejen 21	8560 Kolind
Jørgen Lautrup Jensen	Sognevejen 22	8560 Kolind
Lars Jørgen Lykke Andersen	Sognevejen 26	8560 Kolind
Finn-Ole Espersen	Sognevejen 27	8560 Kolind
Peter Quaade Nielsen	Sognevejen 29	8560 Kolind
Ole Benny Mogensen	Sognevejen 31	8560 Kolind
Mogens Peter Andersen	Sognevejen 33	8560 Kolind
Jonna Richter	Sognevejen 4	8560 Kolind
Janne Grentzmann	Sognevejen 5	8560 Kolind
Søren Grentzmann	Sognevejen 5	8560 Kolind
Gert Salling Jakobsen	Sognevejen 6	8560 Kolind
Janus Damgaard Kyhl	Sognevejen 7	8560 Kolind
Bent Henriksen	Sognevejen 8	8560 Kolind
Gitte Rigmor Nørregaard Henriksen	Sognevejen 8	8560 Kolind
Robin Lausen	Sognevejen 9	8560 Kolind
Peter Rasmus Zacho	Sundvejen 14	8560 Kolind

Søren Niels Knudsen Jensen
Boet efter Inga Høgh v/ Jette Søndergaard
Høgh

Søparken 8
Fasanvej 1

8550 Ryomgård
8560 Kolind

Situationsplan

Kort over placerng af nabo, samlet bebyggelse og byzone, samt naturpunkter

Opgørelse af antal årstæver på minkfarme

Besvaret den 09-01-2015

Spørgsmål

Hvordan defineres antal årstæver ved opgørelse af produktionstilladelsen på minkfarme?

Svar

Pelsdyrvejledningens definition af antal årstæver er flg.:

”Antallet af årstæver på en farm defineres som antallet af parrede tæver, hvilket normalt svarer til antallet af tæver på farmen pr. 1. juli. Gødningsproduktionen pr. årstæve udgøres af produktionen fra den pågældende tæve samt produktionen fra uparrede tæver, avlshanner og producerede hvalpe (5,36 pr. parret tæve i gennemsnit for mink).”

Definitionen er senere præciseret i besvarelse af et spørgsmål, som er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside. Det fremgår heraf, at hvis goldtæver (parrede tæver, der ikke får hvalpe) pelses inden 1. juli, så svarer antallet af tæver på farmen 1. juli ikke helt til antallet af parrede tæver. Antallet af parrede tæver – og dermed antal årstæver – vil således skulle sættes til et større antal end antal tæver på farmen 1. juli, fordi de allerede pelsede goldtæver skal regnes med.

Selv om det gennemsnitlige antal producerede hvalpe pr. parret tæve er nævnt i parentes i vejledningsteksten, så er dette tal uden betydning for definitionen af antal årstæver. Det er derfor uden betydning, at det gennemsnitlige antal producerede hvalpe pr. parret tæve er steget siden pelsdyrvejledningen blev skrevet i 2004.

<http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Pelsdyrbekendtg%C3%B8relsen.ashx>

<http://mst.dk/virksomhed-myndighed/landbrug/miljoegodkendelse-af-husdyrbrug/vejledning/saerligt-om-pelsdyr/pelsdyrfarme-svar-paa-udvalgte-spoergsmaal/>

Miljøstyrelsen giver dette svar med det forbehold, at svaret er vejledende og af principiel karakter, idet styrelsen ikke kan medvirke til kommunens konkrete sagsbehandling. Ved behandling af en konkret, fuldt oplyst sag, kan der være forhold der taler for, at kommunen behandler sagen anderledes.

Med venlig hilsen
Husdyrhelpdesken

Solgte, parrede minktæver ved DE-beregning

Besvaret den 23-03-2015

Spørgsmål

Hvordan indregnes de tæver som sælges parrede i april måned? De opholder sig jo kun på farmen i ca. 4 måneder, og det er ikke den del af året hvor gødningsproduktionen er størst. I pelsdyrvejledningen er kun omtalt beregningerne når tæver eller hvalpe kommer i sommerfarm, ikke salg af parrede tæver.

Svar

Hvis produktionen af mink afviger fra det normale, skal der foretages korrektioner af dyreenhedsberegningen. Hvis f.eks. hvalpene produceres på en sommerfarm og tæverne på en helårsfarm, fremgår det af pelsdyrvejledningen, at antallet af dyreenheder skal opdeles på baggrund af gødningsproduktionen. Det er i vejledningen angivet, at ved en sådan opdeling svarer 8,98 hvalpe til 1 årstæve og 2,48 tæver på helårsfarmen til 1 årstæve. I vejledningen fra 2004 er dette desuden omregnet til antal per dyreenhed. Da omregningsfaktoren siden er ændret, er omregningsfaktoren i vejledningen ikke længere korrekt, så for en god ordens skyld skal her præciseres, at med de nye omregningsfaktorer vil der ved en opdeling være 260,5 hvalpe per DE og 72 tæver på helårsfarme uden hvalpe per DE ved ca. 5,36 hvalpe per tæve.

På samme måde skal der foretages en korrektion, hvis der er et betydeligt salg af parrede tæver i foråret. I den forbindelse skal følgende præciseres: Antallet af årstæver på en minkfarm, defineres som antallet af parrede tæver. De tæver, der ikke bliver parret, aflives ultimo marts, og vil som udgangspunkt ikke være på farmen i april. Dette indgår i de nuværende normtal, så dette skal der derfor ikke korrigeres for. I enkelte tilfælde vil der dog være tale om salg af parrede tæver, og disse vil normalt forlade farmen omkring 5-15. april.

Normtallet tager udgangspunkt i antallet af parrede tæver. Der er således taget højde for, at der på nogle farme kan være flere tæver efter pelsning i november (december, januar, februar og marts). De parrede tæver, der sælges, har en gødningsproduktion fra december til april, som fremgår af nedenstående oversigt. Gødningsproduktionen er angivet i procent over året.

Januar 2,8 %, Februar 3,0 %, Marts 3,8 %, April 2,7 %, Maj 3,7 %, Juni 10,0 %, Juli 14,9 %, August 16,5 %, September 15,7 %, Oktober 15,1 %, November 8,8 %, December 2,9 %

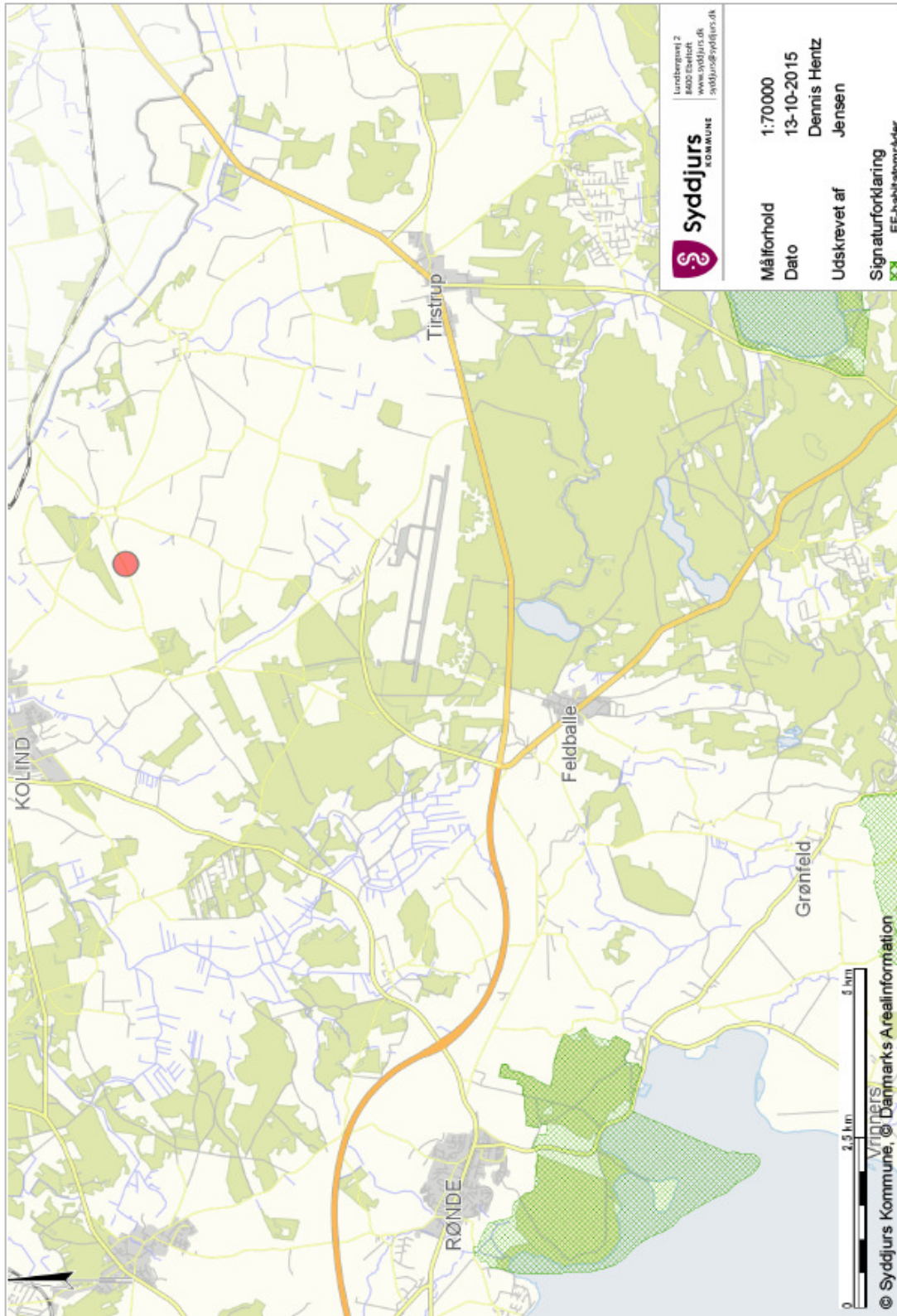
Hvis der er et betydeligt salg af parrede tæver udover det normale skal antallet af DE derfor øges svarende til den øgede gødningsproduktion. Hvis der f.eks. er en farm med 1000 årstæver (parrede tæver, hvor hvalpene bliver på farmen til pelsning) samt et salg af 100 parrede årstæver ca. 15/4 skal de 100 parrede årstæver medregnes med deres andel af gødningsproduktionen i løbet af året, altså $(2,9+2,8+3+3,8+1,35)/100 = 13,85 \%$. Rent teknisk skal antallet af minktæver derfor angives til 1014 årstæver, så der er på ejendommen 34,96 DE.

Miljøstyrelsen giver dette svar med det forbehold, at svaret er vejledende og af principiel karakter, idet styrelsen ikke kan medvirke til kommunens konkrete sagsbehandling. Ved behandling af en konkret, fuldt oplyst sag, kan der være forhold der taler for, at kommunen behandler sagen anderledes.

Med venlig hilsen
Husdyrhelpdesken

Nærmeste Natura 2000-områder

Nærmeste Natura 2000-områder er Kaløskovene som ligger syd for Rønne, samt Stubbe sø syd for ejendommen. Områderne er markeret med grønt. Rød plet angiver anlæggets placering.

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-områder**Habitatområde 230: "Kaløskovene og Kaløvig"**

- 1016 Sump vindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*)
- 1166 Stor vandsalamander (*Triturus cristatus cristatus*)
- 1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
- 1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
- 1150 * Kystlaguner og strandsøer
- 1160 Større lavvandede bugter og vige
- 1170 Rev
- 1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
- 1220 Flerårig vegetation på stenede strande
- 1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
- 1330 Strandenge
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 7220 * Kilder og væld med kalkholdigt (hårdt) vand
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9130 Bøgeskove på muldbund
- 9150 Bøgeskove på kalkbund
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Habitatområde 44: "Stubbe Sø"

- 1318 Damflagermus (*Myotis dasycneme*)
- 1355 Odder (*Lutra lutra*)
- 3140 Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
- 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
- 3260 Vandløb med vandplanter
- 6230 * Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
- 6410 Tidvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop
- 7230 Rigkær
- 9110 Bøgeskove på morbund uden kristtorn
- 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
- 9190 Stilkegeskove og -krat på mager sur bund
- 91E0 * Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld

Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme

Det er næsten udelukkende lille stueflue (*Fannia canicularis* L.), der er årsag til problemer med fluer på minkfarme. Fluene yngler i minkgødningen men er sjældent et iøjnefaldende problem inde på selve farmen, med mindre de optræder i et højt antal. Derimod kan lille stueflue være til stor gene i nabo-beboelser, som den normalt vil sprede sig til, hvis fluernes opformering i minkgødningen ikke effektivt bliver bremset med forebyggelse og bekæmpelse på farmen.

”Retningslinjer for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme” giver anvisninger på hvilke metoder og midler man kan tage i brug for at bekæmpe og bremse opformeringen af lille stueflue på farmene.

Indhold

1 Lille stueflue – sådan ser den ud og sådan lever den.....	2
2 Driftsmetoder til at forebygge lille stueflue på farmen	3
3 Brug af kemiske insektmidler og fælder mod lille stueflue.....	6
4 Rundt på farmen med forebyggelse og bekæmpelse af lille stueflue	8
5 Andre fluer på minkfarmen.....	11
6 Links	12
7 Mere information om lille stueflue.....	12

1 Lille stueflue – sådan ser den ud og sådan lever den

Der er mange arter af fluer, også på minkfarme, og deres biologi er vidt forskellig, selvom deres udseende kan være meget ens. Her lidt baggrundsviden om lille stueflue, som hjælp til at forebyggelsen og bekæmpelsen bliver effektiv.

1.1 Den voksne flue

Lille stueflue, *Fannia canicularis* (han)

- Lille stueflue er en slank, brunsort flue, 4–7 mm lang. Den kan bl.a. kendes på to tydelige, sølvhvide bånd, der kanter øjnene fortil på hovedet hos hanfluerne, og på at hannerne uafbrudt sværmer i luften både ude og inde.
- Fluerne sætter sig ikke på mennesker og madvarer, men søger gerne ind i huse, hvor deres vedholdende sværmen og deres flueklatter er til gene.
- På minkfarmen flytter fluerne sig rundt i og omkring hallerne efter vejr, temperatur og tid på døgnet. De sidder f.eks. ofte under tagplader og på solbeskinnede flader og kravler rundt på gødningen i hallerne. De sværmer gerne i luften i fodergangene, under burene og udendørs ved læhegn.
- Den voksne flue kan leve op til 3 uger

1.2 Æg af lille stueflue

Æg på gødning og æg set i forstørrelse.

- Den lille stueflue lægger æg på overfladerne af fugtig, frisk minkgødning.
- De cirka 1 mm aflange, bådformede æg kan med det blotte øje ses som et hvidt drys på gødningen (foto).
- Æggene klækker efter 2 til 3 dage og de bitte små larver søger straks ned i den fugtige gødning.
- En enkelt hunflue kan lægge op til flere hundrede æg i løbet af sin levetid

1.3 Larver af lille stueflue

Larver af lille stueflue fra minkgødning.

- På minkfarmen lever larverne af lille stueflue i den fugtige minkgødning.
- Larven vokser igennem tre larvestadier, fra en lille 1. stadium larve på kun 2 mm til en 8-9 mm lang 3. stadium larve, der er klar til at forpuppe sig.
- Ved temperaturer på 15° C og højere varer larveudviklingen ca. 1½-2 uger.
- Larverne er gråbrune og har rækker af store børsteformede udvækster ned langs kroppen. De er svære at få øje på pga. deres brune farve og fordi de holder op med at bevæge sig, så snart de mærker forstyrrelser.
- Larverne udvikler sig optimalt i gødning med en fugtighed på 40-70 %. De små larver i 1. og 2. stadium kræver mest fugtighed (gerne over 55 %) medens større larver kan trives ved en lidt lavere fugtighed i omgivelserne.
- De helt små larver er ikke så mobile og dermed ret sårbare overfor udtørring. De lidt større larver kan søge væk fra ugunstige betingelser og f. eks. lade sig dumpe ned på gulvet oppe fra bure og rende kanter.

1.4 Pupper af lille stueflue

Hob af pupper i halm og forstørret puppe

- De store larver søger lidt væk fra den fugtige gødning for at forpuppe sig.
- De forpupper sig på mere tørre, beskyttede steder i nærheden. Det er f.eks. i sand og halmmåtter under bure og render, i tør gødning oppe i burene, under kanter på gødningsrender og i diverse sprækker i burkonsollerne.
- Pupperne ligner store, ubevægelige larver med stivnet hud.
- Puppertiden varer omkring 1½-2 uger i sommerhalvåret.
- Lille stueflue overvintrer som pupper og som forpupningsklare larver, hvis udvikling er sat i stå i 5-6 måneder fra oktober/november til april/maj.

2 Driftsmetoder til at forebygge lille stueflue på farmen

Alle driftsmæssige tiltag, der kan begrænse antallet af æg, som fluerne lægger, og alle tiltag, som gør det svært for larver og pupper at gennemføre deres udvikling, vil nedbringe antallet af voksne fluer.

De driftsmæssige, forebyggende tiltag mod fluerne udgør hele fundamentet og er langt den vigtigste del af den indsats, som er nødvendig for at begrænse mængden af fluer på farmen. Afhængig af forholdene på den enkelte farm og konkrete omstændigheder i øvrigt, kan disse metoder desuden reducere behovet for brug af bekæmpelsesmidler mod fluerne ganske betragteligt.

Gør især følgende (punkt 2.1 til 2.8) for at begrænse opformeringen af lille stueflue:

2.1 Hold kanter på gødningsrender rene for gødning

Prøve på 78,4 g af den brede bræmme gødning langs indersiden af bageste rendekant indeholdt 226 larver. Af disse var 80 larver fuldt udviklede og derfor mindst 1½–2 uger gamle. Så der bør ikke forekomme sådanne ophobninger af gødning på sider og kanter af gødningsrender.

Prøve på 27,0 gram af tyndt lag gødning fra en pænt skrabet rendekant indeholdt 155 larver. De fleste (142 larver) var kun få dage gamle og ingen havde nået at vokse sig større end nogle få mm. Dette viser hvor stort potentialet er for opformering på kanterne, hvis gødningen kan få lov til at bygge op og ikke renses hyppigt væk.

- Larverne kan udvikles på kanter af render, hvor der sidder lidt fugtig gødning tilbage.
- Hvis der er større ophobninger af gødning på rendekanter, i ender af render eller der er bygget et lag op hen ad indersiden, kan hele udviklingen fra æg til voksen flue forgå oppe på renderne (foto).
- Sidder der kun små mængder gødning, som hyppigt bliver rensset væk fra kanterne, kan larverne ikke nå at vokse sig store her.

2.2 Hold bure fri for gødning

Store larver (pile) i gødning, der er hobet op på bundtråden i enden af et bur

Gødning fanget på underside af bundtråd.

- Lille stueflue bliver opformeret i bure, hvor gødningen bliver liggende på bundtråden.
- Fluerne lægger æg på gødningen, og afhængig af hvor meget gødning der ligger, kan hele udviklingen fra æg til voksen flue forgå her.
- Larverne kan også lade sig dumpe ned på gulvet fra gødning på og under bundtråd, eller komme med i gødningsklumper, som falder ned.

2.3 Rens halm væk under burrækker

Gødningsstriber i halmen under bure fra halvpe, der endnu ikke har lært at gå helt ud til renden. Her er der gode levemuligheder for larver af lille stueflue, og de bør derfor fjernes hyppigt, f. eks. ved den ugentlige rensning under burene.

Pupper af lille stueflue i det tørre halmag ved siden af en gødnings-top med larver. Fra prøve på 68,5 g af halmaget her, blev der udklækket i alt 875 voksne fluer.

- Jo ældre og tykkere halmaget under burene er, des bedre mulighed bliver der for, at larver og pupper af lille stueflue kan udvikles i gødning i halmen.
- Det er ikke kun nede i gruslaget at pupperne ligger. Pupperne kan også ligge i tør, gødningsblandet halm ovenpå gruslaget. Herfra kan de fleste pupper dog fjernes ved at rive halmen væk under burene og efterfølgende blive dækket med halmen ned under en presenning på møddingpladsen.

2.4 Hold tørt under gødningsrender og burrækker

Små gødningsklatter (pile), som falder ned i helt tør halm, bliver hurtigt for tørre til at æg og larver af lille stueflue kan udvikle sig videre her.

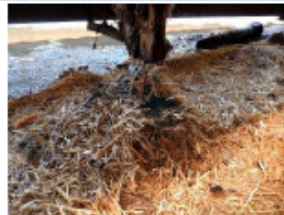
Her trækker fugt ind i halmen. Selv små klatter gødning, som falder ned, vil derfor bevare en fugtighed, der egner sig for æg og larver af lille stueflue. Denne situation er således problematisk og skal undgås.

- Fugt under render og bure giver mulighed for at fluerne kan udvikle sig i hele arealet, selvom der kun falder mindre gødningsklatter ned.
- I haller med vanskelige dræningsforhold, er det ekstra vigtigt, hyppigt at rense halm væk, da selv små gødningsklatter bliver holdt fugtige og dermed egnede som udviklingssteder for fluelarverne.
- Af samme grund, er det også vigtigt at der ikke står og drypper vand ned på halmen fra drikkevandssystemet eller andre steder.

2.5 Fjern gødningstoppe under burrækker

Tydelige gødningstoppe på gulv med tyndt halmag. En prøve på 51,1 g, taget fra det fugtige gødning midt i en top indeholdt 27 larver af lille stueflue, hvoraf 15 var store og mindst én uge gamle. Så det er vigtigt at fjerne klatter ugentligt, så der ikke bygger gødningstoppe op.

Gødningstoppe i tykt halmag under bure. Her er toppene svære at få øje på, og synes mere som bløde buler i halmåtten. Under disse bure er det vigtigt at fjerne gødningsklatter ved den ugentlige rensning.

- Store gødningstoppe, der får lov at hobe sig op under burene, holder normalt så godt på fugtigheden, at larverne kan gennemføre deres udvikling i store dele af disse.
- Gødningstoppe kan derfor producere mange fluer, selv i haller hvor der ellers bliver holdt rent og tørt under rækkerne.
- I tykkere halmag kan halmen være med til at holde større dele af en gødningstop fugtig i længere tid og derfor være kilde til udvikling af store mængder af fluer.

2.6 Stop straks flueudviklingen på brugte hvalpenet

Hvalpenet, der ikke er blevet renset straks, men har ligget i tre uger siden de blev taget ud af burene. Prøve på 73,4 g fugtig gødning indeholdt 371 levende larver, heraf 197 store larver. Disse og tilsvarende forhold vil således producere rigtig mange fluer og skal undgås.

Urensede hvalpenet med gødning, der er lagt på betondække og pakket ned under kraftige presenninger. Dette er en god foranstaltning til at undgå flueopformering: Der er her sikret mod en videre udvikling af æg, larver og pupper og en følgende klækning af voksne fluer fra gødningen på hvalpenettene.

- På de udtagne hvalpenet vil der være en blanding af frisk og flere uger gammel gødning.
- På nettene kan der findes alle udviklingsstadier af lille stueflue – lige fra nye æg på overfladen, til små og store larver og til pupper på vej til at klække til voksne fluer.
- Hvalpenettene skal derfor renses straks efter udtagning for at stoppe flueudviklingen, eller alternativt, pakkes grundigt ind i tætsluttende presenninger (foto) eller sænkes ned i vandfyldte kar eller tilsvarende.

2.7 Sørg for tætsluttende neddækning af fast gødning

Stor møddingplads, hvor al fastgødning fra hallerne bliver dækket ned under kraftige, tætsluttende presenninger. Dette er en god måde at sikre mod fluegener fra lagre af fast gødning.

Fastgødning på møddingplads uden tætsluttende overdækning. Dette er problematisk og skal undgås.

- Gødningen og halmen med gødning, der bliver renset ud fra hallerne, indeholder æg, larver og pupper som er ved at udvikle sig videre til voksne fluer.
- Ved at opbevare fast gødningen under tætsluttende, kraftig presenning, kan flueudviklingen stoppes – og desuden bliver klækkede fluer fra pupperne forhindret i at komme frem fra fastgødningen
- Æg, larver og pupper dør ved temperaturer over 45°C. Dette kan ske ved at presenningen holder på en evt. gæringsvarme eller ved at solen varmer gødningen op under presenningen.

2.8 Undgå at der ligger fast gødning ovenpå flydelaget

En bunke fastgødning, der er renset ud fra hallerne og som ikke fordeler sig ud i flydelaget.

En gammel bunke fastgødning, der har ligget i flere måneder ovenpå flydelaget i gyllebeholderen.

- Lille stueflue kan fortsætte sin udvikling og klække som voksne fluer fra fast gødning, der ligger ovenpå flydelaget.
- Fast gødning bør derfor kun læsses op i gylletanken, hvis fastgødningen kan komme ned under flydelaget med det samme.
- Æg, larver og pupper af lille stueflue kan ikke udvikle sig eller overleve nede i gyllen eller i selve flydelaget.

3 Brug af kemiske insektmidler og fælder mod lille stueflue

Lille stueflue formerer sig hurtigt. I praksis er det derfor vanskeligt at holde antallet af fluer i bund alene med brug af de forebyggende metoder i farmdriften, selvom disse udgør langt den vigtigste del af indsatsen. Afhængig af behovet, er det ofte hensigtsmæssigt at supplere med brug af kemiske insektmidler og limfælder.

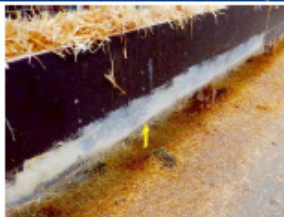
Bekæmpelsesmidler kan bruges til rutinemæssig bekæmpelse i hele sommerhalvåret, hvor flueproblemet hele tiden bliver opfanget inden det vokser sig stort. Endvidere kan bekæmpelsesmidlerne bruges til at få stoppet et akut opstået problem med mange fluer.

Der findes forskellige typer godkendte kemiske insektmidler til brug mod fluer i stalde, herunder minkfarme. Hvilke af de forskellige typer midler det vil være hensigtsmæssigt at anvende på den enkelte farm og i hvilket omfang, kan bl.a. afhænge af forholdene på farmen generelt og af den konkrete situation.

Produktnavne på de aktuelt godkendte insektmidler til brug mod fluer i stalde, kan findes i "Miljøstyrelsen Bekæmpelsesmiddeldatabase". Her er der desuden mulighed for at se flere informationer om produkterne, og evt. også brugsanvisninger ([se link til databasen i afsnit 6](#)).

I afsnit 3.1 til 3.5 herunder, er beskrevet de forskellige typer af midler, som kan anvendes mod fluer på minkfarme. Der er ikke her nævnt specifikke produktnavne, fordi der jævnligt sker ændringer, når nogle produkter går ud og andre kommer til. Doserings- og brugsanvisning for de enkelte produkter, der ønskes benyttet, vil fremgå af etiketten på produktet.

3.1 Smøremidler (ædegifte)

Her er smøremiddel (gul pil) rullet på i en bred stribe nederst på redekasserne.

- Langtidsvirkende, sukkerholdige ædegifte mod de voksne fluer
- Fluerne dør af at æde smøremidlet og desuden af at få det udvendigt på kroppen, når de sidder på de behandlede overflader.
- Velegnet til rutinemæssig bekæmpelse i hele sommerhalvåret, lige fra april måned, så snart de første voksne fluer dukker op, til ud på efteråret.
- Påsmøres i mange smalle striber på faste overflader, der hvor fluerne sætter sig og søger hen – også gerne på flader i lav højde (foto).
- Brug doseringsanvisningen på etiketten, til at vurdere hvor store mængder, der bør bruges i hallerne, for at få en tilstrækkelig stor behandlet overflade.
- Smør f. eks. på redekasser, stolper, vægplader og gavle, samt på snore eller andet materiale, der er monteret over fodergange, burrækker mv.
- For at være fuldt effektive, bør behandlede overflader normalt oprfriskes med nyt smøremiddel ca. en gang om måneden.

3.2 Limfælder

Voksne fluer fanget på limsnøre i minkhal

- Fysisk bekæmpelse af voksne fluer.
- Fluerne fanges på limsnor eller på bred limfolie, som er monteret i hallerne, der hvor fluerne gerne søger hen.
- Egnede til rutinemæssig bekæmpelse i hele sommerhalvåret, lige fra april måned, når lille stueflue begynder at komme frem, til ud på efteråret.
- Bruges som alternativ eller som supplement til smøremidler med ædegift
- Jo større antal og længder placeret i hallerne, des bedre virkning
- Fornyes jævnligt, inden de bliver fyldt op med fluer, uld, støv mv., som vil forringe deres effektivitet.
- Kan desuden fungere som indikator til at vise hvor og hvornår, det kan være hensigtsmæssigt at forøge arealet af overflader, der er behandlet med smøremiddel (se ovenfor).

3.3 Larvebekæmpelsesmidler (larvicider)

Små og store larver af lille stueflue.

Ideelle betingelser for æg og larver i fugtig, gødningsblandet halm under bure.

- virker på fluelarver, der er i gang med at vokse.
- virker ved at ødelægge og stoppe larvernes udvikling til voksne fluer
- virker ikke på pupper (og heller ikke på voksne fluer).
- sprøjtes eller vandes på overfladen af fugtig gødning eller gødningsblandet halm, hvor larver kan udvikles.
- Larvemidler er velegnede til at supplere udmugningen på steder og i områder, hvor der er ekstra gode betingelser for flueudvikling.
- De er desuden velegnede på steder, som er vanskeligt tilgængelige for en hyppig, grundig udmugning.
- Det er nødvendigt at genbehandle, hvor ny gødning kommer til, som fluerne må forventes at lægge æg i.
- Genbehandlinger udføres med højst 2 ugers mellemrum, så larverne kan nå at blive ramt af midlet inden de er færdigudviklede.
- Det er vigtigt at bruge larvemidlet i den koncentration, som bliver anvist på etiketten, for at det kan være effektivt mod lille stueflue
- Larvemidlerne kan anvendes hele sommerhalvåret.
- Larvemidlerne virker ikke i vinterhalvåret, hvor larvernes udvikling er stoppet.

3.4 Forstøvningsmidler og aerosoler

- Kontaktgifte mod voksne fluer
- Forstøves ud i luften som små svævende dråber, der øjeblikkeligt lammer og dræber de fluer, der bliver ramt (kaldes også tågesprøjtning).
- Er egnede som et supplement til smøremidler og limsnore til at bekæmpe et akut opstået problem med mange voksne fluer på farmen.
- Er kun effektive inden døre og i vindstille, når det ikke trækker i hallerne.
- Er mest effektive når fluerne er aktive og i luften
- Det aktivstof i midlerne, som dræber fluerne, bliver hurtigt nedbrudt og har ingen langtidsvirkning.

(Pr. 1.4.2016 er det "Pyrethrin I og II", som er det hurtigt nedbrydelige aktivstof i de forstøvningsmidler og aerosoler, der er godkendte til brug mod fluer i stalde, herunder minkfarme).

3.5 Sprøjttemidler

- Kontaktgifte mod voksne fluer
- Sprøjtes på overflader, hvor der sidder mange fluer. Det kan f.eks. være på væg- og tagplader, udvendigt på gavle, ved møddingplads og på gulve under bure.
- Er egnede som et supplement til smøremidler og limsnore, til at bekæmpe et akut opstået problem med mange voksne fluer på farmen.
- Sprøjttemidler, som er hurtigt nedbrydelige (med samme aktivstof som i forstøvningsmidlerne), dræber fluerne ved at de rammes direkte eller ved at de sætter sig på ny-sprøjtede overflader.
- Sprøjttemidler, som har en længere virkningstid (pga. langsomt nedbrydeligt aktivstof) kan desuden have en vis langtidseffekt på fluer, som sætter sig på de behandlede, ikke sugende overflader. **BEMÆRK DOG:** Der findes for tiden (dvs. pr. 1.4.2016 og siden 2013) ikke langtidsvirkende sprøjttemidler, som er godkendte til brug mod fluer i stalde, herunder minkfarme
- Smøremidler er ofte et godt alternativ til et langtidsvirkende sprøjttemiddel, da smøremidler har en høj koncentration af aktivstof og bevarer deres fulde langtidseffekt på mange typer af overflader.

4 Rundt på farmen med forebyggelse og bekæmpelse af lille stueflue

På den enkelte minkfarm kan der være store forskelle på hallerne med hensyn til forekomsten af lille stueflue og med hensyn til hvor kraftig en opformering af fluer der finder sted. Dette skyldes for eksempel at hallerne er forskellige i alder, i indretning og i udmugningssystem. Dræningsforholdene rundt omkring på farmen, og hvor gode minkene i hallerne er til at bruge renderne har også stor betydning.

For at forebygge og bekæmpe fluerne, er det derfor en fordel at rette kræfter og bekæmpelsesmidler mod de steder på farmen, hvor det er muligt at opnå den største virkning.

4.1 Voksne fluer i og udenpå haller

En solbeskinnet gavl, hvor fluerne gerne søger hen.

Her sidder fluerne, som små sorte pletter, hele vejen hen af redeglasserne.

- De voksne fluer bruger vingerne og flytter sig hurtigt omkring i hallerne og på hele farmen efter vejforhold, sol/skygge, læ, tid på døgnet mv. De kan derfor nemt optræde helt andre steder end der, hvor de levede som larver.
- **STOP ÆGLÆGNINGEN:** Fluerne er hele tiden i gang med at lægge nye æg, så jo mere effektivt de voksne fluer bliver bekæmpet, des færre æg. Dette gælder også æglægning på alle de steder, som er vanskelige at holde helt rene for gødning.
- Til den løbende bekæmpelse fra april til oktober er smøremidler og/eller limfælder velegnede. De kan med fordel bruges i rigelige mængder, der hvor fluerne ynder at være og i de haller, som er sværest at renholde.
- Hvis antallet af voksne fluer blusser op, kan aerosoler eller sprøjtemidler være et godt hjælpemiddel til slå antallet hurtigt ned. I en kortere periode kan der godt sprøjtes flere gange om ugen med hurtigt nedbrydelige midler for at opfange en ekstraordinær klækning af voksne fluer.
- Ved brug gennem længere tid bør der højst sprøjtes én gang om ugen, eller bedre: behandles med smøremiddel (ædegift) på nogle flere af overfladerne i hallerne.

4.2 Gødningsrender

Gyllerende, som løbende bliver grundigt skrabet – også oppe på siderne og på kanterne.

- Alt hvad der kan gøres for lette arbejdet med at holde kanter, indersider og ender af render fri for rester af fugtig gødning vil forebygge opformering af lille stueflue.
- Dette kan både handle om selve udmugningen, om det udstyr man anvender, om rendernes tilstand og om gode adgangsforhold mellem burrækker og haller, så det er praktisk muligt at rense kritiske steder på både forkanter og bagkanter.
- Selvom skraberer renser fint i bund kan der sidde lidt fugtig gødning tilbage, som fluerne vil lægge æg på, f.eks. på kanterne.
- I de haller eller i de vejrperioder, hvor gødningen hurtigt tørrer helt ud på kanterne, vil æg og små larver hurtigt dø, mens større larver kan kravle væk og f.eks. lade sig dumpe ned under renderne.
- Brug af kemiske insektmidler er ikke egnet på renderne.

4.3 På gulve under gødningsrender og burrækker

Her er der fine forhold til at holde rent og tørt under bure og render. Renderne sidder fint højt, og der er god plads til at skrabe kanter. Det er let at rive halm og at opdage og samle gødning op.

Her er halmlaget bygget højt op gennem flere måneder og det er vanskeligt at opdage og samle gødning op. Det tykke lag halm holder godt på fugtigheden og skaber gode ynglemuligheder for fluerne.

- Alt hvad der kan gøres i drift og indretning, for undgå fugtig gødning og gødningsblandet halm under render og burrækker, forebygger opformering af lille stueflue.
- Brug af et larvebekæmpelsesmiddel til at supplere renholdelsen er en oplagt mulighed under render og bure i de områder på farmen, hvor forholdene gør det nødvendigt eller hvor det er mest praktisk.

DRIFT:

- I driften sørges for løbende/ugentligt at fjerne store klatter af gødning og toppe af gødning på gulvene.
- Halmen rives ud mindst én gang om måneden i sommerhalvåret, så gødning og halm med larver og pupper bliver fjernet.
- Halm og gødningsblandet halm fra sidste sæson renses væk under alle burrækkerne inden fluerne begynder klække i april fra de pupper og store larver, der har overvintret her.

BEKÆMPELSE:

- I brugen af larvebekæmpelsesmiddel er det vigtigt at få midlet hen de steder på gødning og halm, hvor så mange larver som muligt kan rammes.
- I nogle tilfælde, kan det være hensigtsmæssigt at behandle i hele arealet under bure og render i haller. Det kan være områder med vanskelige dræningsforhold, hvor der generelt er betingelser for stor opformering af fluer.
- Man kan også behandle på mere specifikke steder på gulvene, f. eks. ved stolper, under bursektioner hvor der dannes gødningstoppe, for enden af render, der ikke går ud forbi sidste bur i rækken, og andre sådanne kritiske steder.

4.4 Grus under bure og gødningsrender

Hal med betongulv under burene og grus under renderne. Her er der gravet ned i gruset langs betonkanten og fundet pupper. De kommer fra larver i gødningen lige ved siden af på betongulvet

Tomt puppehylster fra en klækket puppe. Hylsteret er flækket i forenden, hvor fluen kom ud, og man kan ikke klemme væske ud af det, som man kan med en levende puppe.

- Når først larverne af lille stueflue er udvoksede og er søgt ned i gruslaget, er der begrænsede muligheder for at bekæmpe dem.
- Hvis antallet af pupper i gruslaget bliver brugt til at vurdere størrelsen af flueproblemet på farmen, er det vigtigt at være opmærksom på, om det er levende pupper eller tomme puppehylstre der bliver fundet (se foto)
- De tomme puppehylstre kan være gamle og fortæller måske kun om et tidligere problem.
- De levende pupper og de puppelignende udvoksede larver i gruset, fortæller om et nuværende eller kommende flueproblem, som der skal gøres noget ved.
- Der findes ikke bekæmpelsesmidler med en dokumenteret virkning på pupperne. Og de forpupningsklare larver har en meget nedsat følsomhed overfor larvemidlerne.

I sommerhalvåret og vintermånederne, kan man gøre følgende, hvis der bliver fundet mange levende pupper i gruslaget:

- **| sommerhalvåret:** Med det samme gøre bekæmpelsen af voksne fluer mere intensiv så fluerne, der klækker fra pupperne bliver bekæmpet (brug mere smøremiddel, flere limfælder og evt. nedsprøjtninger). Gør mere ud af forebyggelsen, evt. suppleret med larvemidler på relevante steder.
- **| vinterperioden:** Enten 1) Skifte gruset ud i de områder, hvor der er mange pupper, og/eller 2) Være forberedt på, at der vil klække mange fluer fra overvintrende pupper/larver, og straks gå i gang med intensiv bekæmpelse og forebyggelse så snart fluesæsonen begynder i april.

4.5 Bundtråd og hvalpenet i bure

Frisk og gammel gødning på et ca. 4 uger gammelt hvalpenet. En prøve på 85,6 g gødning fra et 2 uger gammelt hvalpenet, indeholdt 363 små larver af lille stueflue.

- Lille stueflue lægger æg på selv meget små rester fugtig gødning, som derfor kan indeholde en del larver. Hvis gødningen tørrer hurtigt ud dør de.
- Ren og glat tråd, der ikke fanger gødning, forebygger derfor opformeringen af fluer i burene.
- Hvalpenet i burene giver en speciel udfordring i forhold til fluerne, fordi gødningen bliver holdt tilbage i burene i flere uger i perioden fra sidst i april til ind i juni måned.
- Starten på perioden med hvalpenet falder sammen med, at de voksne fluer klækker fra sidste sæsons overvintrende pupper og larver og straks derefter begynder at lægge æg.
- Hvalpenettene bør derfor renses eller udskiftes undervejs i perioden.
- Det er også en mulighed at bruge larvebekæmpelsesmiddel til at begrænse larveudviklingen i gødningen på hvalpenettene.

4.6 Gyllebeholder med flydelag

Eksempel på et ensartet, tæt flydelag i en stor gyllebeholder. Hvis der er et problem med lille stueflue på farmen, er det ikke her fluerne kommer fra.

- Larverne af lille stueflue kan ikke overleve og udvikle sig nede i selve flydelaget i gyllebeholderen.
- Flydelaget er udviklingssted for andre arter af fluer og insekter, til tider i stort tal (se 5.3). Men dette er ikke arter, som er til gene i beboelser.
- Det er derfor unødvendigt at bruge larvemidler eller andre metoder på flydelaget for at forebygge og bekæmpe lille stueflue.
- Men er der læsset fast gødning ned ovenpå flydelaget, kan lille stueflue klække fra dette læs fast gødning. Fast gødning må derfor ikke ligge i flere uger ovenpå flydelaget. Det skal hurtigt kunne komme ned under eller fordele sig jævnt ud i flydelaget.
- I modsat fald er det bedre at lagre fastgødningen med overdækning på en befæstet møddingplads. Herved undgås at æg, larver og pupper af lille stueflue fortsætter deres udvikling til voksne fluer.

4.7 Møddingplads

Tætssluttende, kraftig presenning over fastgødning på møddingplads

- Lagring af gødning og halm under tætsluttende, kraftig overdækning på en befæstet møddingplads, vil effektivt bekæmpe æg, larver og pupper, som er i gang med deres udvikling til voksne fluer.
- Hvis der klækker fluer fra levende pupper i fastgødning under en presenningen, vil de forsøge at slippe ud i lyset. En flue, som lige er kommet ud af puppehylsteret er biologisk "programmeret" til at søge opad og hen mod lys. Og den er i stand til at mase sig igennem lag af halm og gødning i timevis, før kræfterne er brugt op.
- Den tætsluttende, kraftige presenning forhindrer klækkede fluer i at komme frem fra gødningen. Presenningen kan desuden holde på solvarme og gæringsvarme, så temperaturen i fastgødningen kommer over 45 °C og slår æg, larver og pupper ihjel.
- Der er derfor ikke nogen grund til at bruge bekæmpelsesmidler mod lille stueflue på den overdækkede, oplagrede halm og gødning på møddingpladsen.

Ejers bemærkninger til indsigelser

Bilag 8

Ansøger Jens Friis har følgende kommentar til høringssvarene. Nedenstående er opdelt i emner og kommer ikke i prioriteret rækkefølge:

- **Lugtgener:**

I forbindelse med miljøgodkendelse af et husdyrbrug er der fastsat lugtgeneafstande beregnet på baggrund af antallet af dyr på gården. Det er ikke muligt at opnå miljøgodkendelse, hvis disse lugtgeneafstande ikke overholdes. På gården på Langelinie 7 overholdes lugtgeneafstandene og de er desuden blevet tilpasset efter der kom nye strammere regler vedr lugtgener fra mink i sommeren 2016.

På gården vil det primært være i forbindelse med håndtering af husdyrgødning, at der kan opstå lugtgener. 2 gange ugentligt tømmes gødningsrenderne for husdyrgødning, hvilket sker indenfor almindelig arbejdstid og tager samlet 4-5 timer pr gang. I forbindelse hermed kan der opstå lugtgener ved naboer, men det vurderes ikke at være væsentlige lugtgener og det sker indenfor en begrænset periode.

Der kan desuden opstå lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholderen, hvilket sker i forbindelse med udbringning af gylle på dyrkede landbrugsarealer. Omrøringen sker normalt indenfor almindelig arbejdstid, men kan variere, hvis der er behov for udbringning af gylle på andre tidspunkter af hensyn til afgrødernes behov og vejrforhold. Selve gylleudbringningen kan også medføre lugtgener, men da det meste af jorden i området får husdyrgødning er det ikke muligt at fastslå hvilken husdyrproduktions gylle der medfører evt lugtgenerne. Gylleudbringningen sker over en kort periode i forår og efterår med lange arbejdsdage, hvorved de samlede gener bliver lavere.

- **Fluegener:**

Jens Friis er ikke interesseret i fluegener på minkgården, i boligen til mingården eller ved naboer og forebygge og bekæmper fluegenerne ved ophængning af fluesnore og sprøjtning under burene. Desuden vurderes det, at der ved tømning af gødningsrenderne 2 gange ugentligt også sker en effektiv forebyggelse af fluegenerne.

Der opleves ikke væsentlige fluegener på gården og det er heller ikke et område der er blevet kommenteret i forbindelse med tilsynsbesøg af kommunen på gården.

Opmærksomheden skal henledes på at fluer også lever frit i naturen i beplantninger og læhegn m.v. og ikke altid er forbundet med husdyrproduktioner.

Naboer og andre interesserede er altid velkommen til at komme på besøg på gården og dermed vurderer fluebekæmpelse og fluegener.

- **Måger:**

Det er korrekt at der indflyver måger til gården i forbindelse med fodring fra kl ca 7-9/10 og igen fra kl ca 14-16/17 i perioden fra april/maj til november/december og fra kl ca 7-9/10 i perioden fra november/december til april/maj. Udenfor fodringstiderne er der sjældent måger på gårdens arealer.

Denne indflyvning er uønsket og Jens Friis har tidligere haft aftale med jægere om regulering af bestanden. Han/jægerne vil igen søge om reguleringstilladelse, såfremt det er muligt efter nyere regler herom.

Der er for nuværende ikke kendskab til midler der kan holde mågerne væk i længere tid, da f.eks. skræmmekanoner støjer og kun er virksomme i kortere tid.

- **Værditab af ejendomme:**

Da evt værditab af ejendommen nær husdyrproduktionerne ikke indgår i lovgrundlaget for miljøgodkendelse af husdyrbrug er det ikke muligt at kommentere dette yderligere.

Med venlig hilsen / Best regards / Mit freundlichen Grüßen

Hanne Bang

Senior Miljøkonsulent

Gråkjær A/S

Fabersvej 15

DK-7500 Holstebro

Tlf. +45 9613 5555

Mobil +45 5118 2855

Mail hab@graakjaer.dk

Skype(Business) [hab@graakjaer.dk](https://www.skype.com/people/hab@graakjaer.dk)

WWW.GRAAKJAER.DK

TROVÆRDIG EKSPERTISE - I TALENTPREISE!